

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004-2005

9 december 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA

Vraag om uitleg van de heer Mark Demesmaeker tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het gebruik van het Frans bij rechtstreekse uitzendingen van de VRT

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de verklaringen van de directeur VRT-televisie over Sporza als betaalzender

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de impact van de inning van de billijke vergoeding op de leefbaarheid van lokale radio's

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de artistieke vernieuwing in het amateurtoneel, naar aanleiding van de niet-uitreiking van het Koninklijk Landjuweel

Vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de toekomst van het Nieuw Circus te Gent

Vraag om uitleg van de heer Wim Van Dijck tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de mogelijke verkoop van het gebouw van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde in Gent

Vraag om uitleg van de heer Dany Vandenbossche tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de mogelijke verkoop van het gebouw van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde in Gent

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Donderdag 9 december 2004

Voorzitter: de heer Dany Vandenbossche

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.04 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Mark Demesmaeker tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het gebruik van het Frans bij rechtstreekse uitzendingen van de VRT

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Demesmaeker tot de heer Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het gebruik van het Frans bij rechtstreekse uitzendingen van de VRT.

De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in de pers lezen we dat de VRT en de RTBF volgend jaar samen Eursong for kids organiseren. De puike organisatie van vooral de voorrondes voor Eurosong for kids tijdens de eerste editie was een kijkcijfersucces voor de VRT. Bovendien stond de organisatie ook model voor een analoge aanpak in andere landen. Tot slot was de kwaliteit een doorslaggevend argument in Genève om de organisatie van de derde editie toe te vertrouwen aan de VRT, in coproductie met de RTBF.

De VRT en de RTBF hebben ook beslist om, in tegenstelling tot het verleden, toen kandidaten afwisselend door VRT en RTBF werden aangeduid, samen een Belgische kandidaat voor te stellen. Normaal was de VRT aan de beurt om een kandidaat af te vaardigen.

De uitzending vindt plaats in de Ethias Arena in Hasselt, de voorselecties worden rechtstreeks uitgezonden vanuit de RTBF-studio's. In het Nieuwsblad van 24 november laatstleden las ik onder de titel 'VRT spreekt Frans tijdens Eurosong for kids' dat regisseurs, cameramensen en geluidstechnici van beide omroepen één taal zullen spreken tijdens die uitzending, namelijk het Frans. Volgens de VRT-producers is het te riskant om iedereen zijn eigen taal te laten spreken, want het gaat om rechtstreekse uitzendingen.

Mijnheer de minister, wat vindt u ervan dat de VRT beslist om in plaats van Vlaams talent in de kijker te stellen, te kiezen voor een Belgische kandidaat?

Dat Frans de voertaal is tijdens de uitzendingen van de RTBF-studio's is misschien nog te begrijpen, maar betekent de beslissing van de VRT en de RTBF echter ook dat in het Vlaamse Hasselt Frans zal worden gesproken? Kan het personeel van de VRT daartoe worden verplicht? Zo ja, vindt u dat dit kan? Is dat conform de wet op het taalgebruik in het bedrijfsleven? Het EBU-reglement bepaalt dat Frans en Engels de talen zijn voor de presentatie van die bewuste uitzending. Een andere taal mag als local flavour aan bod komen. Wat vindt u daarvan? Wordt op die manier niet opnieuw een verkeerd beeld gecreëerd van Vlaanderen?

Aangezien de VRT en de RTBF bij de organisatie van gezamenlijke uitzendingen alleen voor het Frans kiezen, kan ik niet anders dan besluiten dat er bij de Franstalige openbare omroep een manifest probleem is met de kennis van het Nederlands. Vindt u het opportuun dat de VRT, die gesubsidiëerd wordt met Vlaams belastinggeld, samenwerkt met een omroep die een gebrek aan kennis en respect vertoont voor onze taal?

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mijnheer de minister, ik sluit me aan bij deze vraag. Eind vorige maand heb ik over deze kwestie een vraag gesteld waarop ik tot op heden geen antwoord heb gekregen.

We keren terug naar vroeger: 'La Belgique sera latine ou elle ne sera pas'. Dit wordt opnieuw actueel in de televisiewereld. Ik vraag me ook af waarom uitgerekend de Vlamingen zich in Vlaanderen moeten aanpassen aan de Walen.

Aimé Van Hecke, algemeen directeur van de VRT, heeft ook gezegd: 'Als dit project slaagt, kunnen we in de toekomst nog meer dingen samen organiseren.' Ook zijn Waalse collega heeft zich in die zin uitgesproken.

Mijnheer de minister, moeten we dit beschouwen als de eerste stappen terug naar de unitaire toestanden op het vlak van de media? Hoe staat u tegenover dergelijke initiatieven?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Demesmaeker, mijnheer Marginet, de VRT en de RTBF zijn van mening dat als ze samen het Junior Eurovisiesongfestival organiseren, het ook is aangewezen om de preselectie Eurokids samen te organiseren. De twee programma's, de voorronde en de internationale finale, horen immers samen.

Dit alles valt onder de decretale autonomie van de VRT. Een minister heeft ter zake geen bevoegdheid. Ik weet niet of de raad van bestuur inspraak of medezeggenschap heeft, maar het lijkt me geen strategisch samenwerkingsverband te zijn. Ik ga ervan uit dat het geen bevoegdheid van de raad van bestuur betreft, maar dat belet natuurlijk niet dat bestuurders het probleem aankaarten.

De VRT en de RTBF hebben afgesproken dat de RTBF de gastomroep is voor de uitzendingen van Eurokids, de Belgische voorronde, en de VRT van het Junior Eurosongfestival. Bijgevolg zijn alle mensen die worden betrokken bij de technische realisatie van Eurokids, werknemers van de RTBF en Franstalig. Van de VRT is een beperkte delegatie aanwezig, waaronder één Nederlandstalige

studiomeester als begeleider van de zes Vlaamse deelnemers. Elk deelnemend kind wordt tijdens het hele project steeds in zijn moedertaal begeleid.

De kandidaten die deelnemen aan Eurokids, de nationale selectie die samen met de RTBF wordt georganiseerd, krijgen psychologische ondersteuning gedurende de selectieprocedure en na de finale uitzending. Dat gebeurt op basis van het charter Eurokids dat naar aanleiding van dit evenement werd opgesteld. De begeleiding van de kandidaten gebeurt uiteraard in hun eigen taal. De organisatoren hebben er zich bovendien toe verbonden om ook begeleiding te geven op volgende vlakken: de muziekproductie, de zangles, de stemcoaching, de professionele choreografie en de professionele styling.

Tijdens het Junior Eurovisiesongfestival op 26 november in Hasselt is de situatie omgekeerd. De VRT is dan de host broadcaster of gastomroep en alle medewerkers zullen Nederlands spreken. Ten behoeve van de deelnemende jongeren wordt voor elk land voorzien in begeleiding door een hostess die de kinderen in hun eigen taal zal bijstaan en begeleiden. Dit is een verplichte regel van de European Broadcasting Union, of de EBU, de omroepunie die het Junior Eurovisiesongfestival beheert. De begeleiding van de nationale kandidaten loopt verder door en gebeurt door het nationale begeleidingsteam.

Ik vat nog eens samen. Tijdens de nationale voorrondes, geproduceerd door de RTBF, wordt onderling Frans gesproken en tijdens het Junior Eurovisiesongfestival zelf, in Hasselt, dat wordt geproduceerd door de VRT, Nederlands. Als gevolg hiervan is er geen probleem met de wet op het taalgebruik in het bedrijfsleven.

De VRT en de RTBF kiezen tijdens de uitzendingen niet alleen voor het Frans. De tv-uitzendingen van Eurokids verlopen volledig in het Nederlands en het Frans zoals dat ook het geval is tijdens de ondertussen traditionele Miss-België-uitzending die steeds tweetalig is, ongeacht de locatie. Tijdens het Junior Eurovisiesongfestival verloopt de show in het Engels en het Frans, zoals volgens het reglement van de EBU wordt geëist. In datzelfde reglement staat inderdaad ook: 'It is allowed to add some national flavour to the show'. Ik zal de VRT vragen om maximaal gebruik te maken van deze mogelijkheid om de Nederlandstalige identiteit

Bourgeois

van Vlaanderen in het licht van een internationaal festival te beklemtonen. Het is immers een ideale gelegenheid om de Vlaamse culturele identiteit bekend te maken en te benadrukken.

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, bedankt voor het antwoord dat een heel ander verhaal schetst dan wat in de krant te lezen stond. Ik ben uiteraard blij dat in Hasselt de voertaal Nederlands zal zijn.

Ik vind vooral uw laatste opmerking belangrijk. Het is inderdaad van belang om onze Vlaamse identiteit ook in Europa te tonen. We krijgen nu die kans. Het reglement van de EBU biedt ons niet veel mogelijkheden, en dus hoop ik dat de VRT de beperkte mogelijkheden zoveel mogelijk benut.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik denk dat we ons geen zorgen hoeven te maken. Uit mijn vorig leven weet ik dat de EBU strenge reglementeringen hanteert, maar binnen de VRT zal het Vlaams absoluut de voertaal zijn ondanks de samenwerking die op een heel collegiale wijze zal verlopen.

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u hebt niet gereageerd op mijn vraag over de uitspraak van de heer Van Hecke dat als dit project slaagt, er in de toekomst nog meer zaken samen kunnen worden georganiseerd. Hoe staat u tegenover dergelijke initiatieven waarbij wordt geprobeerd om opnieuw de unitaire toer op te gaan? Kan het echt de bedoeling zijn dat Walen en Vlamingen proberen om regelmatig samen zaken te organiseren?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik herhaal dat ik niet bevoegd ben om hierover te beslissen. Dit is een zaak van de VRT, die immers beschikt over een beheersautonomie. Als we dat willen veranderen,

dan moeten we dat doen door middel van het decreet op de beheersovereenkomst.

Het is evident dat er per lidstaat maar één deelnemer mag zijn. In het verleden werd dit evenement afwisselend georganiseerd door Vlaanderen en Wallonië. Persoonlijk vind ik dat beter, maar dit is een zaak van de raad van bestuur.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Een en ander heeft te maken met de financiële haalbaarheid van zulke projecten. Het kost enorm veel geld, en daarom is het goed dat er in de Europese context wordt samengewerkt. Er moeten dan wel duidelijke afspraken worden gemaakt.

Minister Geert Bourgeois: Dat argument blijft ook geldig in het andere geval. Als het maar om de twee jaar wordt georganiseerd, liggen de kosten even hoog als wanneer het jaarlijks gebeurt en de kosten worden gedeeld.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de verklaringen van de directeur VRT-televisie over Sporza als betaalzender

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Verstrepen tot de heer Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de verklaringen van de directeur VRT-televisie over Sporza als betaalzender.

De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, Sporza is een ettertje aan het worden dat geregeld langskomt in de commissie voor Media. De VRT blijft maar dromen van een verdere uitbouw van Sporza, het sportnet van de openbare omroep. Nu was het weer de beurt aan algemeen directeur Van Hecke om dit te zeggen. Ik citeer hem: 'We bestuderen de mogelijkheid om de merkidentiteit van Sporza multimediaal te ontplooiën.'

Verstrepen

Hij heeft weerom verschillende mogelijkheden in gedachten, zoals het uitbouwen van een digitale betaalzender en het ontwikkelen van merchandising. De mensen van de VRT zullen onderzoeken hoe ze zelfstandig of met publieke dan wel privé-partners het merk kunnen ontwikkelen. Ze voegen er ook aan toe dat dit een onderzoeksfase is.

Dat is een herhaling van wat we al eerder hebben gehoord, en dat is vreemd. In de hoorzitting hadden we immers al kritiek op de stijl waarin de VRT omgaat met de pax media en het landschap ontworicht. Ik werd daarin bijgetreden door een collega van CD&V. Toch doet de VRT nu opnieuw een commercieel voorstel.

Mijnheer de minister, ik haal dit telkens opnieuw aan, omdat ik de indruk krijg dat de VRT u en het voltallige parlement, dat tenslotte de centen op tafel legt, meer dan ooit uitlacht. Ook al hebben we kritiek, nadien pleegt ze opnieuw overspel. Telkens legt ze verklaringen af die de pax media verstoren, en telkens weer lanceert ze ideeën, onderzoeken, brainstorming en ballonnetjes over commerciële initiatieven die buiten de beheersovereenkomst vallen.

Ik vraag me nog steeds af of dit de managementstijl en de nieuwe public relations zijn van de openbare omroep. Hoe kunt u in godsnaam de rust herstellen als de VRT om de haverklap de knuppel in het commerciële hoenderhok gooit? Kunt u eigenlijk nog wel de rust herstellen?

Ik lees ook altijd de antwoorden van uw kabinet op de demarches van de openbare omroep, deze keer bij monde van uw woordvoerder, de heer Weyts: 'Veel vrijheid heeft de VRT alvast niet, want in het regeerakkoord staat duidelijk vermeld dat een nieuwe licentie voor Sporza als apart kanaal een wijziging van de beheersovereenkomst veronderstelt.' Dat wisten we al, en in die wijziging is pas voorzien in 2007.

Dit was trouwens een heruitzending van de bekende argumenten. Ik citeer: 'We hebben ter zake trouwens nog geen enkel voorstel van de VRT ontvangen.' Elke keer blijkt ook u dus geen voorstel te krijgen, en een en ander in de krant te moeten lezen, althans volgens uw woordvoerder.

De VRT mag niet zomaar een betaalzender oprichten. Het gaat nu om een sportzender achter een decoder, wat toch een commercieel initiatief is. Er is een besluit van de Vlaamse Regering dat uitzendingen van sportwedstrijden van nationaal belang niet zomaar achter een decoder kunnen. Eigenlijk mag het dus niet, maar toch wil de VRT het.

Ik heb de indruk dat de VRT echt wel lacht met ons, met de mediaminister, met de commissie en met het parlement. Ze doet toch haar zin. De heer Mary heeft al eens gezegd dat we ons niet moeten bemoeien met de zaken en ideeën van de VRT, of met de verdere uitbouw van commerciële activiteiten. Dat hebt u zelf ook al gehoord.

De openbare omroep aanvaardt uw gezag als mediaminister niet, en veegt een beetje de vloer met u aan. Ze weet ook dat u haar niet zult terugfluiten, en dat u en uw fractie geen stappen zullen ondernemen, want u zegt telkens weer de nieuwe beheersovereenkomst te willen afwachten. De VRT zit echter zelf te wachten op een nieuwe beheersovereenkomst, blijkens al die initiatieven die buiten de beheersovereenkomst vallen, zoals ook Sporza als nichezender achter een decoder. Ze wil blijkbaar die overeenkomst zelf openbreken. We krijgen dus voortdurend een heruitzending van het feit dat wij de centen op tafel leggen, terwijl zij haar zin doet.

Ik hoef hier niet te lang over uit te weiden, want we vinden dit verhaal al vaak terug in de vorige verslagen. De VRT blijft Sporza langs alle kanalen in de pers brengen om toch die commerciële initiatieven te kunnen ontplooien. Woordbreuk en stemmingmakerij wisselen elkaar af. De ene keer is het de heer Mary, de andere keer de heer Van Hecke en dan weer de heer Peeters. De paardenmolen draait maar, en u zit erop; ik kijk naar u, en u draait mooi in rondjes. Telkens weer krijgt u een ticket van de openbare omroep, en maakt u een nieuw rondje.

Misschien geeft u me zo dadelijk een standaard antwoord, maar ik hoop het niet. U kunt weer zeggen dat u nog niet officieel op de hoogte bent, dat u het alleen maar vernomen hebt via de pers, dat u de nieuwe beheersovereenkomst afwacht, dat er nog onderhandeld moet worden, dat het niet aan de VRT is om dit of dat te doen, enzovoort. Die antwoorden ken ik al, dus ik hoop dat u me zo dadelijk gaat verrassen.

Verstrepen

Daarom wil ik nog eens officieel mijn vragen stellen. Mijnheer de minister, wat zult u doen aan die uitdagende stijl van de openbare omroep, waarvan wij tenslotte de hoofdaandeelhouder zijn, en die de pax media voortdurend verstoort? Bent u te vinden voor een openbare omroep die betaalkanalen achter een decoder ontwikkelt, niet alleen voor sportprogramma's, maar ook andere?

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de voorzitter, het door de heer Verstrepen aangekaarte onderwerp komt hier niet voor het eerst aan bod. Dit is allicht ook niet de laatste keer dat we het in deze commissie over Sporza en over de sportuitzendingen op televisie zullen hebben.

Deze debatten worden steeds op gang getrokken door verklaringen van topmensen van de VRT, zoals de heer Mary of de heer Van Hecke. Aangezien ik geen problemen met de vrije meningsuiting heb, mag in mijn ogen iedereen zijn mening over dit onderwerp naar voren brengen. Ik zou echter graag ook mijn mening over deze kwestie even toelichten.

De eindbeslissingen over essentiële dossiers moeten in deze commissie worden genomen. Dit geldt zeker voor strategische dossiers met budgettaire implicaties. Hoewel ik persoonlijk graag veel sportuitzendingen op televisie zie verschijnen, moeten we uit de verklaringen van de heer Van Hecke twee lessen trekken. Door middel van een aantal duidelijke signalen moeten we immers de nodige bakens uitzetten.

Ik heb er geen probleem mee de discussie over merchandising te voeren. Die merchandising moet dan wel op een transparante en op een concurrentieel eerlijke manier aan de man worden gebracht. Ik denk in dit verband trouwens niet enkel aan de VTM, maar ook aan muziekmaatschappijen en aan bedrijven die dvd's of cd-rom's maken. Indien de VRT op deze manier inkomsten genereert, moet het steeds mogelijk zijn die op een transparante wijze in de begroting en in de vennootschapsstructuur terug te vinden. Dit is trouwens de kern van de voornaamste klacht die de VTM bij de Europese Commissie aanhangig heeft gemaakt. Gezien

de verklaringen van de heer Van Hecke, is het me niet duidelijk hoe de minister deze problematiek zal aanpakken.

De decoder is een element van de moderne, interactieve televisie. Tijdens het werkbezoek van komende vrijdag aan Telenet zullen we allicht te horen krijgen dat deze evolutie niet te stoppen valt. Ik heb er geen probleem mee dat de VRT dergelijke systemen wil hanteren.

Binnenkort moeten de grote onderhandelingen over het voetbalcontract worden gevoerd. Het is voor mijn fractie ontoelaatbaar om met Vlaams belastinggeld op deze rechten te bieden en nadien de Vlaamse belastingbetaler nogmaals te laten betalen om de uitzendingen te bekijken. In dit verband moeten we duidelijke taal spreken. Ik hoop dan ook dat de minister op dezelfde golfhengte zit.

Indien de VRT de belastingbetaler nogmaals voor die sportrechten wil laten betalen, zit de begroting van de VRT in feite met een torenhoog probleem. De Vlaamse belastingbetaler tweemaal laten betalen, kan voor ons niet. Over het coderen van bepaalde programma's kan worden gepraat. Indien de VRT miljoenen euro's op tafel moet leggen om bepaalde sportrechten te verwerven, mogen die uitzendingen echter niet worden gecodeerd. Ik zou graag weten wat de minister hiervan vindt. Ik hoop alvast dat hij het standpunt van mijn fractie deelt.

Naar aanleiding van al de nieuwe projecten die recent zijn aangekondigd, hoor ik vaak dat de VRT de beheersovereenkomst vervroegd zou willen openbreken. Op die manier zou de VRT de mogelijkheid krijgen om een aantal nieuwe initiatieven te nemen. Hoewel ik regelmatig dergelijke geluiden opvang, weet ik niet of dit verhaal klopt.

Persoonlijk ben ik niet voor een vervroegde heronderhandeling van de beheersovereenkomst gewonnen. Tijdens het opstellen van het Vlaams regeerakkoord zijn alle betrokken partijen ervan uitgegaan dat de bestaande beheersovereenkomst zou worden uitgevoerd. Indien de Vlaamse Regering haar houding tegenover de beheersovereenkomst moet wijzigen, moeten een aantal andere elementen, zoals een beperking op evenementensponsoring, eveneens vervroegd worden besproken. Is de minister van mening dat de huidige beheersovereenkomst integraal moet worden uitgevoerd en dat

Decaluwe

er pas nadien ruimte is voor bijsturingen en voor nieuwe initiatieven?

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mijnheer de voorzitter, het verbaast me dat de heer Verstrepen het hier nog over de pax media heeft. Volgens mij is deze vrede reeds lang dood en begraven. De discussie die we hier vandaag voeren, toont overigens duidelijk aan dat van een pax media geen sprake meer is.

Ik wil hier duidelijk stellen dat mijn fractie voor een sterke openbare omroep is. Dit standpunt sluit niet uit dat goede commerciële zenders de nodige ruimte moeten krijgen. Dit is evenwel een heel andere discussie. Wij willen een sterke openbare omroep, die een zo gedifferentieerd mogelijk aanbod verzorgt en zoveel mogelijk mensen tracht te bereiken.

Ik heb in het verleden reeds voor een uitbreiding en voor een verbetering van Sporza gepleit. Ik heb tevens al eerder voor meer samenwerking tussen Sporza en andere zenders gepleit. Ik wil die pleidooien hier niet in extenso herhalen. Ik veronderstel dat ik hierover in andere discussies al voldoende heb gezegd.

Ik wil hier eveneens duidelijk stellen dat de VRT in onze ogen geen betaaltelevisie mag aanbieden. Op dat vlak volg ik de heer Decaluwe. Ons standpunt is bijzonder duidelijk: dit is onbespreekbaar. De VRT moet daar zelfs niet luidop of in stilte over nadenken, die vlieger gaat niet op.

Het is duidelijk dat mensen van de VRT en ook volksvertegenwoordigers hier op hun stoel beginnen te schuifelen als de beheersovereenkomst van 2007 ter sprake komt. Wanneer beginnen de onderhandelingen over die nieuwe overeenkomst? Hoe zal dat in zijn werk gaan? Welke rol zal de commissie voor Media daarin spelen? Wanneer zullen de commissie en het parlement zich daarover kunnen buigen?

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mijnheer de minister, ik heb niet echt iets nieuw toe te voegen. Ik wil

enkel wijzen op de frustratie van deze commissie als we in de pers moeten lezen dat de VRT commerciële intenties heeft. Dat druist in tegen de beheersovereenkomst.

Net zoals in het verleden doe ik een oproep tot voorzichtigheid. Onze fractie pleit voor een sterke openbare omroep wiens uitzendingen voor iedereen toegankelijk moeten zijn. De toegang moet bij wijze van spreken gratis zijn, want de uitzendingen zijn al betaald. Het zou niet verantwoord zijn de mensen twee keer te laten betalen.

We mogen de beheersovereenkomst niet te snel openbreken, maar we moeten ons daarover vooraf goed bezinnen. Er staan immers veel zaken op het spel. Er zullen ongelooflijk veel mogelijkheden worden gecreëerd dankzij de e-toegankelijkheid. Voorbarige conclusies zijn dus uit den boze. Laten we ons eerst goed informeren.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb het interview met de heer Van Hecke toch anders geïnterpreteerd. Hij zegt dat de VRT nadenkt over de manier waarop de omroep zich binnen een aantal jaren zal profileren op een markt die er dan anders zal uitzien dan vandaag. Er zal dan niet enkel via de kabel en antennes worden gewerkt, nieuwe technieken doen hun intrede. De VRT wil zich daarop inhoudelijk, technisch en financieel voorbereiden.

Zijn verklaringen slaan op zaken die niet voor morgen zijn. Het is toch logisch dat de zender over de toekomst nadenkt? Het heeft mijns inziens geen zin om vandaag al stoute verklaringen af te leggen dat we ons verzetten tegen dit of dat. Daar gaat het niet om. De VRT wil gewoon nadenken over haar toekomstige positie in een veranderende markt van grote algemene zenders en kleine themazenders. Dat debat moet zo snel mogelijk met ons worden gevoerd. Een egelstelling is echter uit den boze.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik dank de vraagstellers voor hun inbreng. De VRT heeft in een persbericht afstand genomen van een artikel in De Morgen van 25 november 2004 over een sportbetaalzender.

Bourgeois

Ten behoeve van de mensen die het bericht niet hebben gelezen, lees ik het even voor: 'De VRT distantieert zich van de berichtgeving in de krant De Morgen van vandaag over een sportbetaalzender. De VRT wil een debat over de maatschappelijke waarde van sport op de openbare omroep. Het standpunt van de VRT is en blijft dat een maximum aan sport beschikbaar moet zijn voor alle Vlamingen, nu en in de toekomst. Sport is immers veel meer dan vrijblijvende vrijetijdsbesteding of een aantrekkelijke activiteit voor commerciële exploitatie. [...] Het is van het grootste belang om ook via de media een zo groot mogelijke variatie aan verschillende sporten toegankelijk te houden voor en te promoten bij een groot publiek. Alleen de openbare omroep kan waarborgen dat hierbij ook voldoende aandacht zal worden besteed aan kleinere sporttakken die commercieel minder interessant zijn. De VRT wil dat sport deel blijft uitmaken van het basispakket van televisie. Algemeen directeur televisie Aimé Van Hecke bestudeert bovendien de mogelijkheden om Sporza als sportpromotor multimediaal te ontplooiën in alle relevante mediakanalen. Dit houdt ook een mogelijke samenwerking in met andere partners.'

De VRT wil dus een debat over de maatschappelijke waarde van sport op de openbare omroep. Binnenkort zou de raad van bestuur daarover op basis van een nota discussiëren. De gedelegeerd bestuurder deelt me mee dat een maximum aan sport voor alle Vlamingen beschikbaar moet zijn. Dat is en blijft het standpunt van de VRT. De VRT benadrukt, naast het gezondheidsaspect, het maatschappelijk belang van vrijetijdsbesteding, en van sport als sociaal bind- en integratiemiddel en als belangrijk onderdeel van onze nationale en culturele identiteit. Het is van het grootste belang om ook via de media een zo groot mogelijke variatie van sporten te promoten bij het grote publiek. De openbare omroep moet waarborgen dat daarbij ook voldoende aandacht wordt besteed aan kleinere sporttakken die commercieel minder interessant zijn. De VRT wil dat sport deel blijft uitmaken van het basispakket van televisie.

De VRT bereidt echter de toekomst voor, zoals decretaal is opgelegd, en onderzoekt onder meer op welke wijze ze in de toekomst haar specifieke opdracht maximaal kan blijven vervullen. De VRT moet zich blijven inschrijven in de wens van de

Vlaamse overheid om de belangrijke sportevenementen gratis via open net door te geven in functie van de rechtmatige belangen van de Vlaamse kijker.

Mijnheer Verstrepen, het verwondert me dat u vragen stelt over mijn beleid op dit punt. In het evenementenbesluit is vastgelegd dat de VRT belangrijke evenementen moet brengen in open net. De Vlaamse Gemeenschap heeft in 1987 als allereerste overheid een evenementenregeling uitgewerkt die absolute voorrang geeft aan het doorgeven van sport via open net. Die bevat geldende bepalingen die ik niet op de helling zat zetten, wel integendeel. In 1997 heeft de Vlaamse overheid bovendien bereikt dat dit principe ook in de tv-richtlijn is ingeschreven. Ik lees hieruit de relevante bepaling in artikel 3bis: 'Iedere lidstaat kan in overeenstemming met het gemeenschapsrecht maatregelen treffen om ervoor te zorgen dat onder zijn bevoegdheid vallende omroeporganisaties evenementen, die door de lidstaat van aanzienlijk belang voor de samenleving worden geacht, niet op een exclusieve basis zodanig uitzenden dat een belangrijk deel van het publiek in die lidstaat dergelijke evenementen niet via rechtstreekse of uitgestelde verslaggeving op de kostenloze televisie kan volgen.'

Ik wil u wijzen op deze context. We hebben een voortrekkersrol gespeeld en ervoor gezorgd dat die bepaling in de richtlijn staat. De evenementenregeling blijft dus onverkort van kracht.

Met akkoord van de andere lidstaten heeft Vlaanderen de meest ruime evenementenregeling. Zo heeft de Vlaamse Gemeenschap bereikt dat alle wedstrijden van de eindronde van de Wereldbeker en van het Europees Kampioenschap voetbal in de evenementenlijst zijn opgenomen, en niet alleen de halve finales en de finale. Ik zal de volledige lijst bezorgen aan de commissiesecretaris zodat iedereen daar nog eens kennis van kan nemen. We kunnen die lijst natuurlijk altijd opnieuw bekijken in het licht van het interessante maatschappelijk debat dat woedt over de rol en de opdracht van de openbare omroep en in het licht van de nieuwe beheersovereenkomst die moet worden gesloten. De VRT kan en mag wat mij betreft deze prioriteit ten opzichte van de betaalomroepen niet negeren.

Inzake Sporza wil ik nogmaals wijzen op de bepalingen in het regeerakkoord daaromtrent en de invulling daarvan in de beleidsnota die in deze

Bourgeois

commissie is besproken en goedgekeurd. Mijnheer Verstrepen, u weet zeer goed dat ik inzake programmatie geen enkel gezag heb over de VRT. We hebben een ander gezag daaromtrent. Ik wil ook niet in die programmatie inbreken. Ik beklemtoon dat ik strikt de hand houd aan de decretale regels, de beheersovereenkomst en de evenementenregeling. Ik betreur dat er daaromtrent telkens opnieuw verklaringen worden afgelegd. Ik meen dat ik daar op de gepaste manier op reageer. Anderzijds blijf ik er ook kalm bij, aangezien het geen beleidsbeslissingen zijn en geen voorstellen of vragen die me worden bezorgd door de geëigende organen van de VRT.

Ik heb geen enkele vraag gekregen van de VRT tot het openbreken van de beheersovereenkomst. Dat is nu niet aan de orde, want wij zijn daar ook geen vragende partij voor. Wel zullen we de nieuwe beheersovereenkomst ernstig voorbereiden. Ik heb aan de Mediaraad gevraagd dit te doen. U kent mijn plan daaromtrent dat ik heb uiteengezet in de beleidsnota. Ik wil dat we die beheersovereenkomst op drie manieren voorbereiden, namelijk met wetenschappelijk advies van de Mediaraad, met een openbare bevraging en met een bevraging van een representatief staal van de bevolking, waarbij dit alles wetenschappelijk wordt voorbereid.

De nodige knowhow daarvoor is aanwezig in onze universiteiten. Ik heb de Mediaraad gevraagd om mij tegen eind 2005 een rapport te bezorgen zodat we de onderhandelingen kunnen aanvatten en we er hier op een ernstige manier over kunnen debatteren. Ik hoop dat we halfweg 2006 kunnen komen tot het sluiten van een nieuwe beheersovereenkomst met een voldoende maatschappelijke invulling. Ik wil niet in een toetredingscontract stappen, ik wil een overeenkomst, want dat is de essentie van wat de decreetgever heeft gewild. Als we een overeenkomst willen, moeten we ons daar op een grondige manier op voorbereiden. De VRT zal dat grondig doen, ze heeft er de middelen en de knowhow voor, maar het moet een overeenkomst zijn met twee partners en ook wij moeten ons daar ernstig op voorbereiden. De debatten die hier worden gevoerd, kunnen daartoe bijdragen. Ik wil dat de opdrachten die de VRT krijgt van de decreetgever inzake informatie, cultuur en sport in open net blijven. De openbare omroep moet ervoor zorgen dat de programma's die we essentieel vinden in het

vervullen van de taak van de openbare omroep, bereikbaar zijn voor alle Vlamingen. Ze mogen niet achter de decoder verdwijnen. Onze visie daarover is erg duidelijk.

Ik vraag de VRT om te stoppen met dergelijke verklaringen, want ze leveren geen goede bijdrage aan het debat dat moet worden gevoerd. Het regeerakkoord blijft gehandhaafd, ook voor wat Sporza betreft.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. U had het over programmatie, maar ik heb daar niets over gezegd.

U zegt dat de geldende regels gehandhaafd blijven, maar dat is tweerichtingsverkeer. Als we niets veranderen, zal Vlaanderen niet evolueren. Het is gemakkelijk om te zeggen dat tien jaar geleden iets werd beslist, maar deze sector evolueert veel sneller dan welke andere sector dan ook.

U pleit voor een open net en u wilt geen decoder. Alle programma's van de VRT moeten toegankelijk blijven voor alle Vlamingen. Ik zal dit goed onthouden. De heer Decaluwe zegt dat zijn fractie niets tegen een decoder heeft voor bepaalde producten. Ik heb daar een bedenking bij. Een decoder heeft alleen maar nut als het gaat om rechten die worden uitgezonden waarvoor de eindgebruiker moet betalen. Als er een decoder wordt geplaatst zonder dat er abonnementsgeld moet worden betaald, dan moet de decoder zelf wel nog altijd worden betaald. Ik vind het onzinnig om te pleiten voor een decoder die geld kost, maar geen nut heeft.

Ik ben blij dat Groen! nog altijd het woordvoerschap van de VRT ter harte neemt. Dat levert altijd een zwart-witdiscussie op, en daar hou ik van.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Ik stel hetzelfde vast als de heer Verstrepen. Met stijgende verbazing merk ik dat Groen! de waterdrager van de openbare omroep is. Die partij heeft niet de minste vragen.

Mijnheer Verstrepen, ik wil duidelijk zijn: een decoder is bespreekbaar in functie van de interactieve

Decaluwe

televisie die op ons afkomt. Een openbare omroep moet met dezelfde wapens kunnen strijden als de commerciële.

Mijnheer de minister, ik heb geen antwoord gekregen op mijn vraag over belastinggeld en sportrechten. U zegt dat de sportrechten op open net zitten en u verwijst naar de evenementenlijst. Die lijst laat echter toe dat voetbalwedstrijden van de Belgische voetbalcompetitie achter de decoder verdwijnen bij Canal+. Onze stelling is dat als de VRT en Belgacom gezamenlijk met belastinggeld bieden op het voetbalcontract, dat het dan onaanvaardbaar zou zijn dat de uitzendingen achter de decoder verdwijnen. Voormalig minister Stevaert heeft het kijk- en luistergeld afgeschaft, en het zou dan ook te gek zijn dat de kijker nogmaals moet betalen voor programma's die met belastinggeld zijn betaald. Dit is voor ons een breekpunt.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Een decoder hoeft niet alleen een commercieel instrument te zijn, het toestel kan ook worden ingezet om bepaalde doelgroepen te bereiken. Voor bepaalde educatieve doelen bijvoorbeeld kunnen afspraken worden gemaakt met scholen. Dat gaat veel verder dan het klassieke denken over omroepen, zenders en kanalen. Ik wil geen koudwatervrees hebben voor vernieuwing in de samenleving.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Tot u spreekt de woordvoerder van de VRT! Ik zal dat bekendmaken op mijn verklaring die ik moet afleggen over alle mandaten die ik uitvoer. Bedankt dat ik er vandaag nog een heb bijgekregen.

Ik pleit voor een sereen debat over de toekomst van de VRT. Ik wil alle forse verklaringen die worden afgelegd, een beetje temperen. Mijnheer de minister, ik vind het heel goed dat u op een iets meer grondige manier de beheersovereenkomst voorbereidt. We verschillen van mening over de gebruikte technieken, maar dat debat wil ik niet opnieuw voeren. Ik vind het ook goed dat de VRT nadenkt over de toekomst en daar – misschien beter in afspraak met u – een aantal verklaringen over aflegt die aangeven welke richting de omroep wil uitgaan. Wat de heer Van Hecke heeft gezegd, is eigenlijk

net hetzelfde als wat de heer Caron daarnet heeft gezegd. In het nieuwe medialandschap hebben we nood aan andere technieken. Daar zijn kanalen voor nodig die achter de decoder verdwijnen en die voor andere dingen kunnen worden gebruikt.

Ik pleit voor een sereen debat, en dat woordvoerschap zal ik blijven opeisen in tegenstelling tot anderen die straffe verklaringen afleggen om in de boekjes te komen.

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Ook wij pleiten voor sereniteit, maar die moet wel van twee kanten komen.

Onze fractie is niet tegen het plaatsen van een decoder, want die kan zijn nut hebben voor bepaalde, specifieke doelgroepen. Er kunnen eventueel bijkomende eisen worden gesteld waar een financiële vergoeding tegenoverstaat. Het gaat dan niet over algemene informatie waarop iedereen al recht heeft, maar over extra informatie. Ik pleit dan ook voor voorzichtigheid. We moeten ervoor zorgen dat we technisch goed op de hoogte zijn voor we beslissingen nemen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik zal aan de VRT laten weten dat niet langer mevrouw Hilde De Backer VRT-woordvoerder is, maar wel de heer Stassen.

Mijnheer Decaluwe, ik heb geantwoord op al uw vragen. Ik heb heel uitdrukkelijk gezegd dat de VRT een open net blijft.

Het doelgroependebat is van een andere orde en moet later worden gevoerd. Ik heb het dan over de taken die volgens de wetgever essentieel zijn voor een openbare omroep. Die taken liggen vast wanneer het gaat over evenementen. Mijnheer Verstrepen, u zegt dat we niet mogen verstarren, maar wat is uw alternatief? Het gaat hier immers over bindende regels. Dat debat wordt momenteel gevoerd. Er kan inderdaad, mijnheer Stassen, worden gediscussieerd over de wijze waarop dit gebeurt.

De heer Jos Stassen: Het is duidelijk dat evenementen op een open net moeten plaatsvinden. Als de VRT bijvoorbeeld bepaalde sportrechten ver-

Stassen

werft waarvoor geen plaats is op het open net, en een apart net creëert met een decoder, dan kan dat toch niet worden beschouwd als een opennetverklaring.

Er bestaat geen discussie over de grote evenementen. Niemand vindt dat daarvoor zou moeten worden betaald. Het gaat erover dat de keuze van bepaalde culturele evenementen toch aan bod kan komen.

Minister Geert Bourgeois: De vraag ging over een betaalzender. In het regeerakkoord staan een aantal duidelijke bepalingen over nieuwe netten.

Mijnheer Decaluwe, u hebt het ook gehad over een eventuele samenwerking met Belgacom of andere, inzake het bieden op rechten. Dat kan echter niet zonder de instemming van de raad van bestuur. Het gaat immers over een strategische alliantie.

Verder roep ik iedereen op tot een sereen debat. Daarbij heeft iedereen natuurlijk recht op zijn of haar vrije meningsuiting.

Tot slot heeft de VRT uitdrukkelijk de opdracht om mee te werken aan nieuwe ontwikkelingen. De VRT doet dat op een behoorlijke manier. Ik denk dan ook niet dat er sprake is van verstarring, wel integendeel.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de minister, ik onthoud dat u tegen betaaltelevisie bent.

U zegt nogal vaak dat ik zelf geen voorstellen doe. Ik vind het nogal gemakkelijk om dat te zeggen. U leidt de dans, u bent de minister. Ik wil vanuit de oppositie constructief meewerken, maar het initiatief moet van u komen. U beschikt over een uitgebreid kabinet om voorstellen te ontwikkelen.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Verstrepen, u bent de grote mediaspecialist. U stelt een vraag waarbij u de bestaande evenementenregeling compleet negeert. Na mijn antwoord waarschuwt u ervoor dat we niet mogen verstarren en blijven stilstaan bij een regeling van een paar jaren geleden. Het gaat hier echter om een zeer verregaande regeling die ons aan de Europese top plaatst.

Mijnheer Verstrepen, ik sta open voor suggesties. Als iemand meent dat die evenementenlijst niet meer aangepast is, dan kunnen we daarover praten. Dat is de bedoeling van het parlement. U waarschuwt voor verstarring, maar doet geen enkele suggestie in verband met die lijst. Ik kaats de bal nu terug. Ik zal mijn job doen, ook al ben ik in uw ogen een mislukte mediaspecialist.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik heb dat nooit gezegd. U verwijt mij dat ik de grote man wil uithangen. Ik zal inderdaad suggesties doen als u dat wilt, maar ik zal daar de tijd voor nemen. U kunt niet van mij verwachten dat ik iets uit mijn mouw schud.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de impact van de inning van de billijke vergoeding op de leefbaarheid van lokale radio's

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Decaluwe tot de heer Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de impact van de inning van de billijke vergoeding op de leefbaarheid van lokale radio's.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, iedereen weet dat de regeling van de billijke vergoeding bij lokale radio's met terugwerkende kracht van start is gegaan op 1 januari 2003. Dat heeft in de sector voor de nodige commotie gezorgd.

Deze vergoeding die moet worden betaald bij het publieke gebruik van het muziekrepertorium van uitvoerende artiesten en muziekproducten is voor de lokale radio's financieel een bijzonder zware dobber. Het gaat immers om een extra belasting bovenop de betaalde Sabamrechten op de aankoop van cd's en de Sabambijdragen die de lokale radio's trimesterieel bijbetalen.

Ik heb uw voorganger, de heer Keulen, hierover geïnterpelleerd, en met name over de financiële

Decaluwe

positie van de lokale radio's naar aanleiding van de heffing van de billijke vergoeding, aanslagjaar 2003. Ik stelde immers vast dat de lokale radio's rekeningen voor billijke vergoeding kregen, die op liepen tot een kwart van hun jaaromzet. De jaarlijkse billijke vergoeding wordt berekend op basis van het aantal luisteraars. Dat aantal wordt vermenigvuldigd met een coëfficiënt van 4 euro. Het totale bedrag kan niet minder bedragen dan 400 euro, wat veronderstelt dat elke lokale radio minstens 100 luisteraars heeft. Dat is niet veel, maar het gaat om het principe.

De openbare omroep valt ook onder deze regeling. Radio 2 heeft 1 miljoen euro luisteraars. Er zou 4 euro per luisteraar moeten worden betaald, wat neerkomt op een gigantisch bedrag. Dit bedrag wordt niet betaald, want er werd naar een oplossing gezocht naargelang van de luistergraad: hoe meer luisteraars, hoe minder in verhouding moet worden betaald. Dat is redelijk logisch.

De lokale radio's horen alle thuis in de groep van omroepen met minder dan 30.000 luisteraars, al is er hier en daar wel een uitzondering. Ze moeten echter percentueel meer betalen dan de nationale of landelijke radio's en ze betalen bovendien meer in verhouding tot hun inkomsten. Dat laatste is bijzonder belangrijk. De inkomsten zijn cruciaal voor de leefbaarheid van de lokale radio's. De lokale sector wordt voor een deel verwaarloosd in de CIM-cijfers, maar toch krijgen ze dermate hoge rekeningen gepresenteerd. Is dit allemaal correct? We moeten immers rekening houden met de inkomsten van lokale radio's. Ik heb gezien dat aan radio's met een kleine omzet van amper 2 miljoen frank facturen worden voorgeschied ten bedrage van 9.300 euro of ongeveer 400.000 frank. Dat is niet houdbaar voor de lokale omroepen.

De bepalingen worden opgelegd door het KB van 10 februari 2003 inzake de billijke vergoeding verschuldigd door de radio-omroepen, genomen door de commissie, bedoeld in artikel 42 van de wet van 30 juni 1994. Het betreft een omzetting in Belgisch recht van een Europese richtlijn van november 1992. Het Vlaams regeerakkoord vermeldt – mede onder impuls van sp.a-voorzitter Stevaert – dat de billijke vergoeding voor sociaal-culturele verenigingen financieel en administratief door de Vlaamse overheid ten laste zal worden genomen.

Bij mijn vorige interpellatie heeft toenmalig bevoegd minister Keulen beloofd dat hij contact zou opnemen met zijn federale collega. Dat was toen mevrouw Moerman, en is ondertussen de heer Verwilghen geworden. De discussie moet immers op gang worden getrokken om de tarieven te verlagen. De leefbaarheid van de lokale radio's staat onder druk. Ze verliezen bovendien inkomsten bij gebrek aan zendcomfort.

Mijnheer de minister, in welke mate deelt u de mening dat de billijke vergoeding een te zware belasting is voor de niet-gesubsidieerde lokale radio's, die toch een belangrijke sociale rol vervullen?

Bent u van plan om in het licht van het Vlaams regeerakkoord initiatieven te nemen om de lokale radio's te ontlasten van dit financiële zwaard van Damocles? Zo ja, binnen welke periode is dat haalbaar? Hoe zult u tewerk gaan?

Overweegt u om in overleg met de federale minister van Economie een vrijstelling of minstens een veel lagere tarifiering van de billijke vergoeding voor lokale radio's te bepleiten?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, over de billijke vergoeding is de jongste tijd veel heisa geweest. Ik wil de vraag op een aantal terreinen nuanceren. Er is een belangrijk verschil in de druk door de billijke vergoeding op de vrije radio's en die op het sociaal-cultureel werk en het jeugdwerk, die in het regeerakkoord worden vermeld. Radio betreft in de eerste plaats muziek. Het is niet meer dan normaal dat auteurs en uitvoerende musici een vergoeding krijgen. De radio's innen reclamegelden. Een belangrijk deel daarvan mag terugkeren naar de muzikanten en auteurs.

De regeling inzake de billijke vergoeding is een federale bevoegdheid en zit bijzonder slecht in elkaar. Zo blijkt dat op de bankrekeningen van de beheersmaatschappijen die de billijke vergoedingen ontvangen, een bedrag van ruim 2 miljard frank staat dat niet verdeeld geraakt onder de rechthebbenden. De federale minister bevoegd voor het auteursrecht, de heer Verwilghen, heeft zelfs een commissaris aangesteld om het beheer over te nemen van Uradex. Het is dubbel pijnlijk dat de vrije radio's betalen voor iets dat niet eens terechtkomt bij de muzikanten.

Caron

Het opnemen van het ontlasten van de billijke vergoeding voor het sociaal-cultureel werk en het jeugdwerk in het regeerakkoord heeft te maken met de moeilijke financiële draagkracht van het verenigingsleven. Ik wil een onderscheid maken tussen de appreciatie van de maatschappelijke rol van het verenigingsleven enerzijds en van de lokale radio's anderzijds. Ik wil geen hiërarchische orde opstellen, maar het gaat om iets anders: lokale verenigingen hebben geen reclame-inkomsten waarmee ze de billijke vergoeding kunnen betalen.

Ze bezitten slechts beperkte subsidies en daarom bepaalt het regeerakkoord dat de overheid de bijkomende kost van een billijke vergoeding ten laste neemt.

De problematiek van de billijke vergoeding moet in de eerste plaats op federaal niveau worden geregeld zodat voor de lokale radio's een billijke regeling kan ontstaan. Het zou geen goede zaak zijn dat een slechte regeling op federaal vlak via geld van de Vlaamse Gemeenschap wordt gefinancierd. Ik sluit me dus aan bij de bekommernis van de heer Decaluwe, maar volgens mij ligt de oplossing op een ander terrein.

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het probleem van de billijke vergoeding maakt deel uit van de discussie over de leefbaarheid van lokale radio's. U kunt op de eerste vraag van de heer Decaluwe wellicht weinig anders dan bevestigen dat de billijke vergoeding een zware belasting is voor de niet-gesubsidieerde lokale radio's. De vraag is echter: wat gaat u hieraan doen?

Het probleem kwam vorige week trouwens aan bod tijdens de discussie over de beleidsnota Jeugd. Ik ben ervan overtuigd dat er nog meer groepen zijn die het financieel moeilijk hebben en de billijke vergoeding ter discussie willen stellen. Hebt u reeds van gedachten gewisseld met uw collega die bevoegd is voor Jeugd? Bent u allebei bereid om iets aan het probleem te doen? De heer Caron merkt terecht op dat de hele zaak eens deftig moet worden herbekeken. De onduidelijkheid op federaal vlak moet eerst worden uitgeklaard.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik zal kort zijn, want ik wil graag de vragen van de heer Decaluwe beantwoord zien. De term lokale radio wil ik graag uitbreiden tot lokale radio/internetradio. Ook de internetradio valt onder de regeling van de billijke vergoeding. We mogen het dus niet alleen hebben over de traditionele radio, maar ook over nieuwe vormen van radio over het internet.

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de lokale radio's worstelen inderdaad met een probleem. De verhouding van wat ze moeten betalen tot hun commerciële inkomsten maakt dat het voor hen soms niet meer haalbaar is.

Eigenlijk vechten ze om te overleven, want ze moeten het met heel weinig middelen stellen. Ze halen hun inkomsten uit de reclame van de plaatselijke bakker of andere handelaars. We mogen die inkomsten dus niet overschatten.

Een groot probleem is dat de sector van de lokale radio's een belangrijk moment heeft laten voorbijgaan. De openbare omroep is veel slimmer geweest, en heeft gezegd geen 4 euro per luisteraar te betalen. Door hun onderlinge verdeeldheid, het wachten op de nieuwe decreten en alle moeilijkheden van dien, hebben ze zich daarop niet voorbereid. Nu zitten ze met tarieven die voor veel van die radio's geen haalbare kaart zijn.

Mijnheer de minister, daarom vraag ik u nogmaals te onderhandelen met de federale minister. De Vlaamse Regering heeft zich eigenlijk geëngageerd in een avontuur. Er wordt een belangrijk bedrag uitbetaald. Ik ga ermee akkoord dat de sociaal-culturele sector en de jeugdsector in het algemeen gesteund worden, maar dit is een betaling aan een instantie die geen enkele transparantie biedt.

Ik ben zelf ook een beetje artiest, en ik heb in mijn leven één keer van Uradex een sommetje ontvangen, dit jaar in juli. Het is echter helemaal niet duidelijk waar dat over gaat. Er is geen enkel papier bij. Bij Sabam wordt duidelijk uitgelegd om welke

Hermans

rechten het gaat, maar nu stond er plots zonder meer een bedrag van 1000 euro op mijn rekening, zonder dat ik weet vanwaar dat bedrag komt. Misschien hebben ze dat uitbetaald onder druk van de juridische vervolging die hen op dit moment boven het hoofd hangt.

U zou dus wat druk moeten uitoefenen op minister Verwilghen opdat hij iets zou doen aan die achterstallige betalingen en aan het gebrek aan transparantie. Volgens mij weten ze niet eens hoe ze eraan moeten beginnen. Voor de lokale radio's zou op een of andere manier een speciaal tarief moeten worden bedongen. Ze hebben het echt moeilijk.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de minister, ik vraag u te laten onderzoeken of de uitbetaling van de billijke vergoeding kan worden opgeschort zolang de zaak niet beter geregeld is. Een hele reeks van bevoegdheden heeft te maken met cultuur, jeugd, sport en media. We aanvaarden het principe van de billijke vergoeding. Dat is trouwens op Europees niveau geregeld. Het is ook logisch dat uitvoerende artiesten betaald worden. Maar de beheersmaatschappij werkt als een staat in de staat, en kan niet eens door de eigen coöperanten gecontroleerd worden, zoals dat bij Sabam wel het geval is. Dat is een ernstig probleem.

Misschien is er een mogelijkheid om de betalingen te blokkeren, zolang Uradex of de beheersmaatschappij niet de verantwoordelijkheid nemen om de zaken goed te regelen. Zij zullen dan wel met een beter systeem komen, en tot transparantere afspraken met de verschillende sectoren. Anders gaat iedereen voor z'n eigen sector opkomen, zodat er hier en daar wat verlagingen zullen zijn, en zal er verder niets verbeteren, ook niet ten voordele van de uitvoerende artiesten.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, collega's, de laatste vraag valt een beetje buiten het bestek van de aanvankelijke vraag om uitleg. Mevrouw Hermans bevestigt dat ze wel uitbetaald is, zij het dan op een weinig transparante manier. Ik kom straks tot de initiatieven die ik neem. Zelf

heb ik op dit vlak geen bevoegdheden, maar ik zal de anomalieën en onbillijkheden bij de uitbetaling van de billijke vergoeding aankaarten op het bevoegde niveau.

Over de situering van deze problematiek kan ik kort zijn. De heer Decaluwe heeft de kwestie al duidelijk geschetst. Het is echter belangrijk te benadrukken dat de rechtsgrond van de billijke vergoeding een federale wet is. Het gaat met name om artikel 42 van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten – een afschuwelijk woord.

In uitvoering van bovengenoemd artikel 42 werd het koninklijk besluit van 9 maart 2003 uitgevaardigd, houdende de algemeen bindende verklaring van de beslissing van 10 februari 2003 inzake de billijke vergoeding verschuldigd door de radio-omroepen genomen door de commissie bedoeld in artikel 42 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten.

Artikel 6 van het koninklijk besluit van 9 maart 2003 bepaalt dat de jaarlijkse billijke vergoeding die de lokale radio's verschuldigd zijn, wordt berekend op basis van het aantal luisteraars – uit de CIM-gegevens – vermenigvuldigd met vier. Indien geen CIM-gegevens beschikbaar zijn, wordt het bedrag forfaitair vastgelegd op 400 euro.

Dat is een eerste pijnpunt. Er is een gebrek aan transparantie, en de lokale radio's weten niet of er voor hen al of niet met CIM-gegevens zal worden gewerkt. Deze parameter zou bovendien niet geschikt zijn voor een billijke beoordeling van lokale radio's. Van meet af aan was de toepassing van de billijke vergoeding dan ook problematisch.

Ik kom tot de concrete vragen van de heer Decaluwe, die hierover al eerder zijn bezorgdheid heeft geuit. Reeds op 15 januari 2004 heeft hij minister Keulen hierover geïnterpelleerd. De bezorgdheid van de Vlaamse Gemeenschap over de te zware belasting van de lokale radio's is ten overvloede bewezen.

Op 28 januari 2004 heeft het Vlaams Parlement een met redenen omklede motie aangenomen, waarin de Vlaamse Regering gevraagd werd afspraken te maken met minister Moerman, destijds federaal minister van Economische Zaken, over meer rechtvaardige tarieven bij de inning van de billijke

Bourgeois

vergoeding van de lokale radio's, en zo de financiële leefbaarheid van de lokale zenders te vrijwaren. Op 26 februari 2004 werd op het departement Economische Zaken een vergadering over de billijke vergoeding gehouden. Op deze vergadering heeft de administratie Media voorgesteld om voor radio's met een beperkt zendvermogen een forfaitair bedrag aan te rekenen.

Op 6 juni 2004 heeft de administratie Media een vergadering belegd met een afvaardiging van de particuliere radio-omroepen met als enige onderwerp de billijke vergoeding, dus het koninklijk besluit van 9 maart 2003. Aan de vertegenwoordigers van de radio's werd duidelijk gemaakt dat aan de bepalingen van het besluit als dusdanig geen wijzigingen meer kunnen worden aangebracht. De discussie over het principe van de billijke vergoeding werd dan ook afgesloten. Het is trouwens een federale aangelegenheid.

De radio-omroepen formuleerden de volgende problemen met de billijke vergoeding. Er is een probleem van openheid en aanspreekbaarheid. De facturen worden geïnd door Outsourcing Partners. De beheersvennootschappen zelf, Simim en Uradex, zijn niet contacteerbaar. Vragen om informatie worden niet beantwoord.

De CIM-cijfers zijn onbruikbaar voor het bepalen van de luisterdichtheid van lokale radio's. Het in verhouding beperkte bedrag dat door VRT verschuldigd is, veroorzaakt bij de radio's groot ongenoegen. De CIM-cijfers zijn niet representatief in landelijke gebieden. De bevoegde federale minister zal worden voorgesteld een forfaitair bedrag te hanteren voor alle radio's met een vermogen tot 1 kilowatt. De federaties van lokale radio's zullen zelf gesprekken aanknopen met de beheersvennootschappen. De radio's bezorgen de administratie een overzicht van de reeds betaalde bedragen.

Ik heb geen budgettaire ruimte om de billijke vergoeding ten laste te nemen, maar ik zal blijven ijveren voor een rechtvaardige regeling. Het zou bovendien heel moeilijk zijn om het van de ene ten laste te nemen en van de andere niet. Dat heeft ook te maken met de aard van de lokale radio. Ik wil het immers zeker niet doen voor commerciële ketens. Dat onderscheid is heel belangrijk.

Op 4 oktober 2004 heb ik het initiatief genomen minister Verwilghen een brief te schrijven. Ik citeer: 'Mijn administratie heeft op 6 juni 2004 een gesprek gevoerd met vertegenwoordigers van de lokale omroepen en de representatieve verenigingen. Het doel van deze vergadering was na te gaan welke moeilijkheden de radio's ervaren bij de toepassing van het KB van 9 maart 2003. Uit deze vergadering bleek de grote bezorgdheid van de sector met betrekking tot de economische leefbaarheid ten gevolge van de inning van de billijke vergoeding en de totale onzekerheid over de gevraagde bedragen ingevolge het al dan niet vermeld worden in de CIM-cijfers. De omroepen merkten hierbij op dat het gebruik van de CIM-cijfers irrelevant is in de landelijke gebieden. Ik herhaal dan ook het voorstel van mijn voorganger om voor de radio's die uitzenden tot een bepaald vermogen, ik stel voor tot 1 kiloWatt, een forfaitair bedrag aan te rekenen. Een forfait zou de discussies over CIM-cijfers en vooral de onzekerheid over te betalen bedragen wegnemen en zou de administratieve afhandeling bovendien enorm verbeteren. Een en ander kan ongetwijfeld worden geconcretiseerd via rechtstreekse gesprekken tussen de beheersvennootschappen en de representatieve verenigingen van lokale radio-omroepen. Wat de ketenradio's betreft, werd afgesproken dat ze rechtstreeks met de beheersvennootschappen zouden afspreken. Ik hoop dat meer werkbare oplossingen mogelijk worden eens de beheersvennootschappen in overleg met de representatieve verenigingen van lokale radio's praktische en uitvoerbare regelingen treffen.'

Ik weet niet uit het hoofd op welke basis dit onderhoud precies zal plaatsvinden, maar ik heb een concrete afspraak met minister Verwilghen gemaakt. Tijdens dit gesprek zal dit probleem onder meer aan bod komen. Ik zal tevens de aandacht vestigen op een aantal andere problemen, zoals het arrest van het Arbitragehof over de telecom-problematiek.

Ik hoop dat minister Verwilghen en ikzelf tot een aantal afspraken zullen komen. Ik hoop dat het federale niveau het nodige begrip zal tonen voor de problemen die ik wil aankaarten. Ik heb alleszins begrepen dat het Vlaams Parlement de bezorgdheid van de lokale radio's deelt. Voor deze zenders is het een zaak van transparantie, van rechtvaardigheid en van leefbaarheid.

Bourgeois

Mevrouw Hermans heeft me gevraagd de nodige druk uit te oefenen. Ik neem aan dat ze zelf ook wat druk op haar eigen partijgenoot zal uitoefenen. Deze zaak is maatschappelijk verantwoord en verdient te worden verdedigd.

Het is duidelijk welke houding ik in dit verband wil aannemen. Ik zal minister Verwilghen voorstellen met een forfaitair bedrag te werken. Ik wil dat het gebrek aan transparantie wordt opgelost en ben er trouwens van overtuigd dat het mogelijk is tot een administratieve vereenvoudiging te komen. Op die manier zouden toekomstige discussies over allerlei onzekerheden worden vermeden.

Tijdens mijn onderhoud met minister Verwilghen zal ik me overigens niet tot mijn voorstel over forfaitaire betalingen beperken. Ik zal het voordeel van homogene bevoegdheidspakketten nogmaals ter sprake brengen. Ik het dit onderwerp overigens ook in mijn beleidsnota opgenomen. Ik hoop dat alle fracties dit streven willen steunen. Indien we over homogene bevoegdheden zouden beschikken, zou dit een grote stap in de goede richting betekenen. Ik denk in dit verband onder meer aan de definitie die het Arbitragehof aan een omroep heeft gegeven.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Ik dank de minister voor zijn uitvoerig antwoord. Ik hoop dat de minister ons zal laten weten hoe zijn onderhoud met minister Verwilghen is verlopen. Ik zal de volksvertegenwoordigers van mijn partij in het federale parlement alleszins vragen om de nodige druk op de minister uit te oefenen.

Het zou misschien interessant kunnen zijn minister Verwilghen eens te vragen of de Waalse lokale radio's de wet even loyaal toepassen en even correct betalen als de Vlaamse lokale radio's. Indien binnen een jaar geen oplossing wordt gevonden, vrees ik alleszins dat voor een aantal lokale radio's het einde zal naderen. Zoals ik daarstraks al heb benadrukt, scheelt er iets met de verhouding tussen de billijke vergoeding en de omzet van de lokale radio's. Zenders die op een totale omzet van 2 miljoen frank een billijke vergoeding van 400.000 frank moeten betalen, zijn eigenlijk tot een langzame wurgdood veroordeeld. Ik zou de minister dan

ook willen vragen om hier spoed achter te zetten. Overleg met het federale niveau moet de leefbaarheid van onze lokale radio's redden.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik zal dit punt tijdens mijn onderhoud met minister Verwilghen ter sprake brengen. Indien er een gebrek aan loyaliteit zou zijn, zal ik dit eveneens aankaarten. Hetzelfde geldt overigens voor de etherpolitie, die voor de lokale radio's van groot belang zal zijn. Aangezien dit onderwerp tijdens vroegere vragen om uitleg en interpellaties reeds uitvoerig is behandeld, zal ik er hier niet op terugkomen. Het is alleszins evident dat tijdens mijn onderhoud met minister Verwilghen verschillende onderwerpen zullen worden behandeld.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

- *De vergadering wordt geschorst om 11.29 uur.*
- *De vergadering wordt hervat om 11.36 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de artistieke vernieuwing in het amateurtoneel, naar aanleiding van de niet-uitreiking van het Koninklijk Landjuweel

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Caron tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de artistieke vernieuwing in het amateurtoneel, naar aanleiding van de niet-uitreiking van het Koninklijk Landjuweel.

De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de voorzitter, ten gevolge van de begrotingsbesprekingen heeft deze vraag om uitleg in feite al wat van haar actualiteitswaarde verloren.

Ongeveer een maand geleden is in de media vrij veel commotie ontstaan over het feit dat het Koninklijk Landjuweel dit jaar niet is uitgereikt. Het Koninklijk Landjuweel, de meest prestigieuze the-

Caron

aterprijs voor amateurtoneel van de lage landen, heeft een lange geschiedenis.

De heer Vancraeynest, voorzitter van de jury en voormalig directeur van het Vlaams Centrum voor Amateurkunsten, heeft in dit verband zware kritiek geuit: ‘Geen enkele voorstelling kon van begin tot eind boeien. De amateurgezelschappen zijn niet of voldoende meegegaan met hun tijd. Amateurtoneelspelers moeten zich gaan herbronnen en daarbij oog hebben voor de reden waarom een auteur een tekst schrijft en waarom men deze wil gaan spelen. Oude wijn kan niet zomaar in een nieuwe zak gepresenteerd worden.’

Slechts zeventien gezelschappen hebben aan de wedstrijd deelgenomen. Drie gezelschappen, die overigens al eerder hadden deelgenomen, zijn door de jury genomineerd. Alle genomineerden hebben teksten gebracht die binnen het genre als klassiekers gelden. De gezelschappen hebben furieus op de beslissing van de jury gereageerd. Vanuit het oogpunt van het gezelschap dat de prijs zeer graag had gewonnen, is dit enigszins begrijpelijk.

Het Koninklijk Landjuweel is reeds een paar jaar geïntegreerd in Opendoek, de landelijke organisatie voor amateurtoneel, die ten gevolge van bepaalde decretale ingrepen vier of vijf jaar geleden is ontstaan. De herstructurering van de amateurkunsten heeft de vroegere versnippering ongedaan gemaakt en heeft tot een organisatie per kunstdiscipline geleid.

Opendoek is zich bewust van de huidige problemen en is bereid zich hierover te bezinnen. Zo leeft onder andere de idee om een intendant aan te stellen, maar daar wil ik nu niet dieper op ingaan. Dit incident roept immers een andere belangrijke vraag op. Hoe is het gesteld met het amateurtoneel in Vlaanderen? Hoe zit het met de artistieke kwaliteiten van ons amateurtoneel?

Het is in dit verband misschien zinvol eens een blik op het professioneel theaterlandschap te werpen. In de loop van de voorbije twintig jaar heeft het professioneel theater een ongelooflijke evolutie doorgemaakt. Vroeger brachten de professionele gezelschappen vooral het traditionele lijsttheater. Het is geen toeval dat de drie grote stadsgezelschappen de afgelopen tien jaar van aard, van stijl,

van directie en zelfs van naam zijn veranderd. De KVS is niet van naam veranderd, maar heeft wel voor een totaal andere aanpak gekozen. Het Toneelhuis is het gevolg van een fusie. Het Publiektheater heeft zijn naam in NTG veranderd. Wat de stijl, de gespeelde teksten, de interpretatie van de stukken en de omgang met het publiek betreft, heeft zich een belangrijke artistieke vernieuwing voltrokken. Bepaalde mensen vinden zelfs dat het hedendaags theater voor brede publieksgroepen moeilijk toegankelijk is geworden, maar daar gaat het hier niet over.

De amateurtoneelgezelschappen hebben die beweging niet of in veel mindere mate gemaakt. Deze gezelschappen zitten nog vrij vast in het klassieke lijsttoneel. Het beste voorbeeld hiervan is allicht de klassieke deurenkomedie. In het gesubsidieerd toneel is dit genre verdwenen, maar in het amateurtoneel tiert het nog welig.

Ik doe geen uitspraak over de kwaliteit. Het amateurtheater zal wellicht slechts een plaats in het culturele landschap krijgen als het ook die evolutie ten dele doormaakt. Het professionele theater moet niet worden nageaapt, maar een evolutie is toch nodig. Misschien is het de moeite eens na te gaan in welke mate amateurtheater en professioneel theater een verschillend publiek hebben. Volgens mij verschillen ze grondig, en dat is opnieuw een indicator van die dualiteit.

In de beleidsnota van de minister staan verwijzingen naar de artistieke evoluties en de wederzijdse bevruchting van amateurtheater en professioneel theater. Het zijn allemaal aanzetten tot een reflectie over het noodzakelijke vernieuwingsproces.

Met mijn vraag wil ik geen afbreuk doen aan de kwaliteiten van het amateurtoneel: het samenbrengen van mensen, de ontmoetingsmogelijkheden, de gemeenschapsvorming, de ontwikkeling van competenties, het plezier van het spelen zelf, dat uiteindelijk primeert boven het spelen voor een publiek.

Erkent de minister de nood aan vernieuwende impulsen in de amateurkunsten in het algemeen en in het amateurtheater in het bijzonder? Zo ja, welke inspanning kan de Vlaamse overheid leveren om de kwaliteit van de artistieke creatie in de amateurkunsten te verhogen? Ik heb het dan over het theater, de muziek – de fanfares, de harmonieën, de brassbands –, de dans, het koorleven en de beeldende

Caron

kunsten. Kunnen daartoe de projectsubsidies die zijn verankerd in het decreet over de amateurkunsten, meer worden aangewend dan vandaag het geval is? Bestaan er nog andere instrumenten? En ten slotte: is een grotere samenwerking tussen het amateurtheater en het professioneel theater niet aangewezen? Zou de minister steunpunten zoals Opendoek daar niet bij kunnen betrekken?

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Het amateurtheater ligt me na aan het hart. Ik heb een probleem met de tenor van de vraagstelling. Het komt een beetje over alsof de niet-uitreiking van het Koninklijk Landjuweel bewijst dat het amateurtheater in een malaise verkeert. Dat was alleszins de mening van de juryvoorzitter zelf, de heer Stefan Vancraeynest.

Ik deel die mening niet. Dagelijks word ik in steden en gemeenten geconfronteerd met kwalitatief hoogstaand amateurtheater, dat wordt gedragen door mensen die daarover vernieuwend nadenken. De juryvoorzitter zei: 'Amateurtoneelspelers moeten zich gaan herbronnen en daarbij oog hebben voor de redenen waarom een auteur een tekst schrijft en waarom men deze wil gaan spelen. Oude wijn kan niet zomaar in een nieuwe zak gepresenteerd worden. Er moet een verband zijn tussen de tekst die men speelt en de theater- en maatschappelijke actualiteit.' Ik hoop dat hij niet in een jury voor de beoordeling van professioneel theater zit, want dat zou voor sommige gezelschappen misschien slecht kunnen aflopen.

Ik zou de zaak in een ander perspectief willen plaatsen. Mijns inziens is er van een malaise in het amateurtoneel geen sprake. De selectie van dit jaar was niet representatief voor wat er op dat vlak in Vlaanderen gebeurt. Zo betoogde men in Torhout voor het feit dat er geen prijs is uitgereikt. Ook elders kwamen er reacties los.

Nog een ander voorbeeld: van de twee Leuvense groepen die waren ingeschreven, heeft de groep die niet was geselecteerd voor de finale met dezelfde productie de Leuvense Euripidesprijs voor de beste theaterproductie van het afgelopen seizoen gewonnen. Het ging om een vernieuwende productie, met gebruik van multimedia.

De speelkalender op de website van de federatie Opendoek toont aan dat tot in de kleinste dorpen zowel moderne als hedendaagse stukken van zowel Vlaamse als buitenlandse auteurs worden gespeeld. Die groepen worden meestal begeleid door professionele of semi-professionele regisseurs. Ze werken met degelijke decorontwerpers en goede licht- en klankmensen.

Ik zou de professionelen de kost niet willen geven die met amateurtheater bezig zijn. De aanbeveling van de heer Caron om het professionele en het amateurtheater te stimuleren om samen te werken, is in feite al lange tijd gerealiseerd.

De groei en de bloei van het Vlaams amateurtheater is zonder meer de verdienste van Opendoek. Cursussen en ondersteuning van meer dan duizend theatergezelschappen zijn daarvoor de basis. Als de Vlaamse Gemeenschap deze vzw meer middelen ter beschikking zou stellen, dan zou die taak nog beter worden uitgevoerd. De artistieke kwaliteit van het amateurtheater is vaak hoog. Een respectabel aantal amateurgezelschappen doorstaan de vergelijking met professionele teksttheatergezelschappen. Natuurlijk is het zo dat niet alle groepen constant een hoog niveau halen.

Men zegt dat het amateurtheater de vernieuwings-trein van het professioneel theater heeft gemist. Dat klopt niet helemaal. Veel amateurtheatergezelschappen brengen dezelfde producties als de professionele gezelschappen, en ze doen dat met een professionele begeleiding. Gelukkig maar dat niet alle amateurtheatergezelschappen de modernistische toer opgaan, want ze zouden dan misschien veel publiek kwijtraken. Ik ontken niet dat een grote groep amateurtheatergezelschappen nog steeds op grootmoeders wijze functioneert. De heer Caron stelt terecht dat ook zij een bestaansrecht hebben, al is het maar omdat ze belangrijk zijn voor het lokale cultuur- en verenigingsleven. Zij geven hun leden en hun publiek een zekere mate van cultuur mee. Was dat op de tribune van de plaatselijke voetbalploeg ook maar het geval!

De niet-uitreiking van het Koninklijk Landjuweel bewijst alleen maar het failliet van het oude reglement van deze ooit prestigieuze prijs. Veel groepen konden in het verleden niet deelnemen aan de wedstrijd omdat hedendaagse stukken met een moderne dramaturgie en scenografie niet beantwoorden aan de criteria tot deelname.

Verstrepen

Misschien is het een goede zaak dat de prijs niet is uitgereikt, want dat is een aanleiding om hierover diepgaander van gedachten te wisselen. In het oubollige reglement stond bijvoorbeeld dat men voor de productie minstens zes acteurs moest inschakelen. In veel hedendaagse stukken is dat niet het geval.

Er mocht ook geen streektaal worden gebruikt, hoewel ik professionele acteurs dikwijls dialectklanken hoor uiten, bijvoorbeeld in 'De kale zangeres' van Olympique Dramatique of in 'Dood van een handelsreiziger' van Het Toneelhuis. In vele tv-reeksen van VRT en VTM hoor je trouwens ook veel dialectklanken.

Als een groep dan toch aan alle criteria beantwoordde, dan was deelname aan de wedstrijd nog niet binnen. De hele groep moest immers bereid zijn om een productie opnieuw in te studeren, terwijl men op dat ogenblik dikwijls al een nieuw stuk aan het inoefenen was en men zijn trouwe publiek toch niet in de steek wou laten.

De niet-uitreiking van de prijs is door Opendoek aangegrepen om het reglement te veranderen. Men was daar al twee jaar mee bezig, en dat is nu versneld doorgevoerd. Ik ben erg blij dat men nu een nieuw en eigentijds wedstrijdreglement heeft goedgekeurd. Het nieuwe reglement bevat immers geen beperkingen meer op het vlak van duur, aantal personages, theatergenre of taalgebruik, zodat ook hedendaagse stukken kunnen worden gespeeld.

Daarnaast zal men niet langer alleen werken via inschrijvingen van de toneelgroepen, want heel wat gezelschappen weigerden eraan deel te nemen omdat ze het ouderwets en achterhaald vonden. Nu zullen er drie deskundigen actief op zoek gaan naar deelnemers voor het tornooi, wat misschien een verbetering kan zijn. Deze aanpak zal misschien volgend jaar geëvalueerd moeten worden en eventueel aangepast.

De 69e wedstrijd van het Koninklijk Landjuweel zal volgens mij dan ook totaal verschillen van de 68 voorgaande edities en zal aantonen dat het amateurtoneel in Vlaanderen springlevend is. De mensen die regelmatig gaan kijken naar amateurtoneel, zullen dat zeker bevestigen.

Mijnheer de minister, zult u de subsidies voor de organisatie van deze wedstrijd behouden? Het gaat immers de goede richting uit, en zo kunnen we het Koninklijk Landjuweel alle kansen op succes geven. Zult u werk maken van beleidsplannen om de amateurkunstensector meer zuurstof te geven? Er is heel wat potentieel aanwezig en met een beperkte financiële injectie kan ook een multiplicatoreffect worden bekomen. Vooral de semi-professionele gezelschappen verdienen een aparte begeleiding. Misschien kan Opendoek daar in de toekomst meer werk van maken. Zult u in de mate van het mogelijke de projectsubsidies opnieuw op het niveau brengen van voor de besparingsoperaties van 2002 en 2003?

De voorzitter: Mevrouw Van Nieuwenborgh heeft het woord.

Mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh: Mijnheer de voorzitter, ik ben het grotendeels eens met wat de heer Verstrepen heeft gezegd. Het amateurtoneel heeft een zeer grote maatschappelijke en sociale functie.

Er zijn twee vormen van amateurtoneel. Er is het populaire genre, waar heel veel mensen plezier aan beleven. Dat zijn de mensen die het toneel brengen en hier samen aan werken, wat een maatschappelijke functie vervult, en de mensen die ernaar komen kijken en er plezier aan beleven. Ik ben het niet eens met de heer Caron dat dit de grootste groep van het amateurtoneel zou zijn. Heel veel amateurgezelschappen gaan een absoluut vernieuwende richting uit en brengen wel degelijk zeer vernieuwende dingen, zelfs stukken die nog niet eens in het professioneel theater zijn gebracht. Ze doen niet alleen na, maar ze komen heel verfrissend en creatief uit de hoek.

Het verbaast me hoe deze gezelschappen met ongelooflijk weinig middelen prachtige resultaten kunnen neerzetten. Het gaat dan niet alleen over de artistieke prestatie van de acteurs, maar ook over de totale aankleding en vormgeving en het gebruik van heel diverse dingen zoals multimedia. Bovendien is de professionaliteit van de regies opvallend.

Bovendien brengen heel wat amateurgezelschappen eigen creaties. Dan bedoel ik niet alleen bewerkingen van bestaande stukken, want een stuk van Molière bijvoorbeeld kan een totaal nieuw

Van Nieuwenborgh

elan krijgen net door de aankleding en de actualisering. Ze brengen ook totaal nieuwe creaties die mede met professionele mensen uit de regiewereld worden geschreven, zelfs over actuele thema's en maatschappelijk zware problemen.

Ik ben een zeer fervent verdediger van de amateurgezelschappen. Het schoentje wringt echter bij het verouderd zijn van heel de structuur en de reglementering van het Koninklijk Landjuweel. Sommige gezelschappen wensen er daarom gewoon niet aan deel te nemen. Opendoek is nu wel heel goed bezig om een sterke stimulans te geven en de zaken om te turnen.

Ik vind de suggestie van de heer Caron wel goed, namelijk dat de projectsubsidies, voorzien in het decreet, veeleer zouden moeten worden georiënteerd in de richting van vernieuwing, niet alleen in uiterlijke vorm, maar ook door een grotere professionalisering in de regie en dergelijke. Voor de toneelverenigingen is er wat betreft subsidies een kleine stap vooruit gezet via het decreet lokaal cultuurbeleid en de bijna verplichte subsidiëring door de steden. Ik dank u daarvoor, mijnheer de minister.

Misschien moeten we effectief zoeken naar een extra mogelijkheid om de nodige impulsen te geven, vooral omdat een toneelvoorstelling een vrij dure zaak is. Ik heb het over multimedia, muziek, de tekst en dergelijke. Met 100.000 frank doe je niets. Dat geld moet dan worden gerecupereerd met kaartenverkoop, waarvan men de prijs dan bewust laag houdt. We moeten met z'n allen eens nagaan hoe we nog meer stimulerend kunnen werken.

De suggestie van de heer Verstrepen om terug te keren naar het niveau van de subsidiëring van 2002 kan ik onderschrijven. Ik ben ervan overtuigd dat we in Vlaanderen niet alleen een bloeiend maar zeker ook een boeiend amateurtoneel hebben.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, het is al een tijdje geleden dat we het bericht vernamen van de verrassende uitspraak van de jury van het Koninklijk Landjuweel. Uiteraard was ook ikzelf verrast door het niet-uitreiken van de eerste prijs. Het Koninklijk Landjuweel is se-

dert vele jaren een van de meest prestigieuze wedstrijden voor het amateurtheater in Vlaanderen. Ik betreurt ten zeerste dat de jury niet tot een besluit is kunnen komen om een winnaar aan te duiden.

Het lijkt mij echter weinig zinvol om hieruit onmiddellijk te concluderen dat het niet goed zou gaan met het amateurtoneel in Vlaanderen. De invoering van het nieuwe decreet heeft niet enkel impact op een kwaliteitsverbetering van de ondersteuning van de sector. Wel moet de basis van deze kwaliteitsverbetering in eerste instantie gelegd worden bij de erkende organisaties voor amateurkunsten.

Het feit dat de jury van het Koninklijk Landjuweel er niet in slaagde om een eerste prijs toe te kennen en dat er zich slechts 17 gezelschappen inschreven, heeft op zich niets te maken met de al dan niet kwaliteitsvolle en vernieuwende voorstellingen in het Vlaams theaterlandschap. De reden hiervoor moet veeleer worden gezocht in een vrij behoudend en misschien wel verouderd reglement van het Koninklijk Landjuweel, zoals zonet door drie leden is gezegd.

Sedert twee jaar werd de organisatie van het Koninklijk Landjuweel toevertrouwd aan de vzw Opendoek, als overkoepelde organisatie voor het amateurtheater. Binnen Opendoek werden de nodige stappen gezet om een artistieke en organisatorische vernieuwing te brengen in het Koninklijk Landjuweel. Opendoek zal onder meer door bijkomende visitaties aan de lokale groepen, een soort van kwaliteitsdetectie doorvoeren. Daarnaast zal het reglement van het Koninklijk Landjuweel worden aangepast aan de huidige theaterpraktijk. Niet enkel grootschalige traditionele theaterwerken, maar ook vernieuwende, minder traditionele theatervormen zullen aan bod kunnen komen.

Het recente decreet amateurkunsten biedt via het systeem van de projectfinanciering de mogelijkheid om vernieuwende en verbredende initiatieven de nodige impulsen te geven. De projectfinanciering is een nuttig en belangrijk instrument en in het regeerakkoord wordt daar uitdrukkelijk naar verwezen. Zonder afbreuk te willen doen aan de onvervangbare sociaal-culturele rol van het amateurtoneel, volgt mijn administratie de vernieuwing en verbreding op de voet op. Tijdens de jaarlijkse bezoeken ter plaatse wordt hierop stevast de nadruk gelegd.

Anciaux

Ik zal een aantal hoofdaccenten van de werking van de theaterorganisatie Opendoek opsommen.

Een eerste accent zijn de kwalitatieve begeleidingen, waarvoor elke theaterproductie in aanmerking komt. Een professionele begeleider die deskundig is in een specifiek aspect van het productieproces, begeleidt de regisseur, het bestuur, de acteurs en de technische ploeg met het oog op de kwalitatieve verbetering van de productie. Dit jaar maakten 150 theatergroepen gebruik van deze mogelijkheid.

Een tweede aspect zijn de cursussen. Het hele cursuspakket biedt acteurs, regisseurs en technici de kans om zich bij te scholen en zich te vervolmaken op het vlak van de actieve theaterbeoefening. Voor de docenten wordt uitsluitend een beroep gedaan op professionele deskundigen.

Een derde aspect zijn de evenementen. Via de organisatie van diverse evenementen wordt het werkveld gestimuleerd om – naast hun reguliere werking – vernieuwende projecten en producties aan te pakken en te presenteren aan het publiek. Vernieuwing is een premisse bij de organisatie van dit soort evenementen en situeert zich op het vlak van repertoire, methodiek, locatie, vormgeving, enzovoort.

Een vierde aspect zijn de wedstrijden. De organisatie van wedstrijden houdt eveneens impulsen in die leiden tot kwaliteitsverbetering.

Een laatste aspect zijn de contacten met het professionele theater. De uitbouw van contacten met dat theater is de hefboom om de knowhow, deskundigheid en nieuwe tendensen die in het professioneel theater aanwezig zijn, te implementeren in het amateurtheater, en voor wat mij betreft ook andersom. Deze contacten resulteren ook in de rekrutering van docenten, begeleiders, regisseurs en juryleden voor het Landjuweel.

Ook voor de huidige beoordelingscommissie ‘projecten amateurkunsten’ is het vernieuwend karakter van een ingediend project een van de meest belangrijke elementen in de beoordeling van de dossiers. Daarnaast is de brug tussen de professionele en amateurkunstensector een belangrijk beoordelingselement.

Getuige van beide aandachtspunten voor de beoordelingscommissie zijn de dit jaar goedgekeurde projecten. Op het terrein van de vernieuwing werd het Theaterkostuumatelier van Opendoek goedgekeurd. Hier kunnen lokale groepen hun theaterkostuums laten ontwerpen en maken via provinciaal opgestarte ateliers. Een ander goedgekeurd project is Spots Op West van Opendoek. Binnen dit project worden vernieuwende en alternatieve, kleinschalige theatervoorstellingen aangeboden. Een derde goedgekeurd project is Aktie! van het Centrum voor Beeldexpressie. Het is een project waarbij aan jongeren het hele filmproces praktijkgericht wordt bijgebracht, van scenario tot afgewerkt product. Een laatste goedgekeurd project is 100 percent Puur, wat een spreidingsproject voor popgroepen is.

Op het terrein van het bruggen slaan tussen professionele en amateurkunsten werden ook een aantal projecten goedgekeurd. Feest! van Opendoek is een totaalproject met zowel professioneel theater als amateurtheater, film en muziek. Talenspalet van Kunstwerkt is een kunstenproject voor amateurs en professionele kunstenaars in samenwerking met het deeltijds kunstonderwijs. Dans-Art van Danspunt is een samenwerkingsproject tussen Danspunt als amateurdansorganisatie en professionele dansorganisaties met als doel nieuwe dansvormen te integreren in de amateurdanswereld.

Dergelijke projecten, en de adviserende en stimulerende rol van de administratie en het steunpunt zullen in de toekomst blijvend mijn aandacht hebben, om naast de organisatorische kwaliteitsverbetering ook systematisch voor de nodige artistieke vernieuwing te zorgen.

Het ‘accident’ met het Koninklijk Landjuweel mag ons echter niet blind maken voor het feit dat het amateurkunstenlandschap bloeit als nooit tevoren. Ik beschouw de vraag van de heer Caron ook niet als een uiting van geen geloof te hebben in de amateurkunsten. We delen de bezorgdheid dat er een dynamiek tot stand moet worden gebracht. Naast de evoluties in de eerder traditionele subsectoren, heeft het decreet ook de erkenning van nieuwe, volwaardige kunstdisciplines mogelijk gemaakt.

Mijn beleidsnota geeft reeds aan dat het ons op dit moment aan voldoende specifieke instrumenten ontbreekt om hier ten volle op in te kunnen spelen. Het vergroten van de zichtbaarheid van

Anciaux

de artistieke kwaliteiten van de amateurkunsten moet bijvoorbeeld ook kunnen gebeuren door het specifiek ondersteunen van producties van wat 'de betere gezelschappen' wordt genoemd. We hebben nieuwe aandacht voor het semi-professionele circuit dat een eigen benadering voorstaat. Het is belangrijk om hier de volgende maanden de nodige initiatieven voor te nemen.

In het kader van de herschikking van het kunstenlandschap, waar we de komende maanden keihard aan moeten werken, lijkt het me nuttig om de semi-professionele kunsten te versterken. Het is ook belangrijk om het decreet een nieuwe impuls te geven. Het is niet mijn bedoeling om het Koninklijk Landjuweel geen kansen meer te geven, integendeel. Ik blijf dit subsidiëren en Opendoek is goed bezig om de vernieuwing te realiseren. Het is essentieel dat er tijdens deze legislatuur extra impulsen worden gegeven aan de amateurkunsten, zij het bescheiden maar toch duidelijk. Deze sector verdient meer kansen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de minister, ik kan me helemaal in uw antwoord vinden. Ik wil me helemaal niet negatief uitlaten over het amateurtheater, integendeel. De crisis in het Landjuweel is wel een bewijs dat een aantal structuren aan het vermolmen zijn. Een dergelijke crisis kan goed zijn voor de vernieuwing. Ik wil duidelijk stellen dat ik geen uitspraak doe over lokale groepen.

Het ondersteunen van de producties in het semi-professionele circuit beantwoordt aan een bestaande nood. Ik ben ook blij dat de beoordelingscommissie evolueert op een goede manier. Ze was te veel belangenbehartiger geworden van de grote organisaties. Ik was actief participant van Spots Op West. Ik treed de heer Verstreken bij dat zeker dertig van de veertig producties tot het vernieuwend theater kunnen worden gerekend. Dat leverde dan weer een moeilijke relatie op met het publiek, dat dit niet gewend is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de toekomst van het Nieuw Circus te Gent

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Stassen tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de toekomst van het Nieuw Circus te Gent.

De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, u zult zeker bevestigen dat Gent een belangrijke cultuurstad is. Dat bleek al vorige week, toen we het hadden over het SMAK. Nu eindigen we de vragen in deze commissie opnieuw met een onderdeel over Gent.

Gelieve me trouwens te verontschuldigen voor de fout in de schriftelijke versie van mijn vraag: het gaat over het Nieuw Circus-Garage Mahy, niet over het Circus Mahy. Het feit dat een dossier in de belangstelling komt, heeft vaak te maken met overheidsplannen met een gebouw. De vragen van vandaag bewijzen dat. Hoewel het dossier van de garage gemeentelijke materie is, zijn er twee belangrijke argumenten om het ook op Vlaams niveau te bekijken. Ten eerste is er de cultuurhistorische en architecturale waarde van het gebouw. Het is belangrijk dat niet alleen een stad zich daarover uitspreekt, ook een hogere overheid moet dit doen, en daarom moeten we dit debat voeren. Ten tweede is er het feit dat voor de locatie van de Garage Mahy al jaren andere plannen bestaan. Dan heb ik het over het Muziekforum.

De toestand van het gebouw heeft deels te maken met de manier waarop in Vlaanderen en in andere steden wordt omgegaan met modern architecturaal erfgoed. We slagen er niet altijd in daar op een goede manier mee om te gaan. Van het circus werd een garage gemaakt. Dat was een ondoordachte transformatie, en zeker geen teken van een goed beheer. Een en ander leidde tot slooppannen.

Het circus is van belang. Het is een van de laatste stenen circussen in Vlaanderen, een van de eerste grote betonnen constructies in Gent en een unieke vertegenwoordiger van een bepaald type van cultuurarchitectuur. De boodschap in mijn vraag is dat men iets met dit gebouw zou doen, zonder dat men het moet afbreken. Toch pleit ik er niet voor om het gebouw zomaar te herstellen in

Stassen

zijn oorspronkelijke staat en het dan maar te laten staan, om binnen 50 jaar vast te stellen dat het alweer verwaarloosd is. Het is belangrijk en logisch dat de overheid erover nadenkt hoe gebouwen met een bepaalde architecturale waarde en een gebruik dat niet meer van deze tijd is, zoals die circusfunctie, moeten worden aangepakt en nieuwe functies kunnen krijgen, zodat die gebouwen duurzaam kunnen worden behouden en gebruikt.

Mijnheer de minister, het gaat hier over belangrijk cultureel erfgoed, met een mogelijke culturele nabestemming. Wat is de stand van zaken in dit dossier? Hoe beoordeelt u de architecturale waarde van dit gebouw? Hoe kan de Vlaamse Gemeenschap optreden om dat unieke erfgoed op een moderne wijze te bewaren? Neemt u initiatieven om een waardevolle oplossing te vinden voor dit dossier? Op welke wijze spelen de ontwikkelingen inzake het eventuele Muziekforum een rol in de discussie over de toekomst van het Nieuw Circus?

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Mijnheer de voorzitter, ik wil me graag grotendeels aansluiten bij de vraag van de heer Stassen. Ik had ook al vragen gesteld over dit onderwerp naar aanleiding van de bespreking van de beleidsnota. Men heeft me toen naar het debat over deze vraag verwezen.

Het betonnen circusgebouw staat eigenlijk al ruim 30 jaar leeg en is er inderdaad slecht aan toe. Als we nadenken over de toekomst van dit gebouw, moeten we ons niet, zoals de heer Stassen, afvragen of de beslissing over het Muziekforum een belangrijke rol speelt. Door de locatie aan de Waalse Krook zijn beide sites sowieso met elkaar verbonden. Het gebouw kreeg trouwens op de jongste Open Monumentendag ruim 5.000 bezoekers over de vloer, wat ook een belangrijk gegeven is in deze discussie.

Dit gebouw heeft onweerlegbaar een architecturale waarde. Toch moet ik erop wijzen dat het gebouw vanbinnen sterk uitgekleeft is, zeker toen het een garage was, wat voor een aanzienlijke minderwaarde heeft gezorgd. Er waren inderdaad plannen om het circus af te breken. Door het massale protest is men echter voorlopig niet geneigd dit te doen. Er wordt gedacht aan een nieuwe bestemming, bij-

voorbeeld een nieuwe bibliotheek. De huidige bibliotheek kampt immers met plaatsgebrek.

Ik wil even terugkomen op het artikel uit De Tijd van 25 november 2004, waar ik al naar verwees tijdens de bespreking over de beleidsnota. Na gesprekken met de sector heeft de journalist in kwestie gesuggereerd om nog verder te gaan en de dossiers van het circus en het Muziekforum aan een nieuw onderzoek te onderwerpen. Mijnheer de minister, ik had u onlangs een vraag gesteld over het Muziekforum. Er is sprake van uitstel tot februari. Misschien heeft dit element ook daartoe bijgedragen. Hebt u een dergelijke vraag gekregen om die zaken opnieuw te bekijken? Wat is uw standpunt inzake de koppeling van beide dossiers?

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mijnheer de voorzitter, ook ik wil me graag aansluiten bij deze vraag. Dit gebouw heeft inderdaad een wat mythische status in Gent. Het is het oudste nog bestaande stenen circus in Vlaanderen, dat is ingepland in de oude stationsbuurt en de bijbehorende uitgaansbuurt in Gent. Het ligt vandaag op een indrukwekkende culturele as: van de Capitol langs de Vooruit en de Minard-schouwburg tot aan de Handelsbeurs en de Opera.

Het is een heel gekend gebouw, waarmee de Gentenaars een grote emotionele binding hebben. Dat hoeft geen verbazing te wekken. Oude Gentenaars kennen het van toen het nog een circus was. Het gebouw heeft immers niet alleen een architecturale, maar ook een historische waarde. Het dateert van de tijd dat de mensen nog geen betaald verlof hadden en hun vertier en ontspanning in eigen stad en streek moesten zoeken. Ook in dat licht is het een belangrijk relict.

De wat minder jonge Gentenaars van mijn generatie kenden het jarenlang als de Fiat-garage en de stalling van oldtimers. Voor jonge Gentenaars is het sinds 1978 een ruïne, vooral gekend om de lagen affiches die dikker zijn dan de muren zelf. Hoewel, wie tegenwoordig naar 'Man bijt hond' kijkt, weet dat het gebouw daar wordt gebruikt als decor voor 'De kortste quiz' en de stoelendans die daar altijd moet gebeuren.

Het is een mooi en indrukwekkend gebouw. De vraag rijst wel welke mogelijkheden er nog zijn, ge-

Roegiers

zien de huidige stand van zaken. Er zijn inderdaad kansen gemist, maar ik weet alleen niet of het de overheid is geweest die dat heeft gedaan. Het gebouw is jaren in privé-handen geweest.

Ik heb wat opzoekingswerk verricht: in Amiens was er een soortgelijk circus, het Cirque Jules Verne. Dat is nu volledig omgebouwd tot een vormingscentrum. Er zijn dus wel wat mogelijkheden om het gebouw te gebruiken. Ik vrees wel dat we hier te maken hebben met een achterhaalde discussie. Er zijn nog te veel vragen over de staat van het gebouw om te kunnen stellen dat het helemaal kan worden gerestaureerd. Het gebouw is ook niet beschermd, maar ligt wel in een beschermd stadsgezicht. Er zijn dus beperkingen.

Mijnheer de minister, ik heb dezelfde vragen als de heer Deckmyn. Bent u – om het in slecht Nederlands te zeggen – reeds gevat door een vraag van de stad om op de een of de andere manier samen te werken? Wat betekent voor u een eventuele koppeling tussen het forum en het Nieuw Circus? Komt er trouwens überhaupt nog een forum?

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik zal kort zijn. Het meeste is immers al gezegd door de vorige sprekers. Dit dossier heeft blijkbaar toch enige deining veroorzaakt. Op 1 december heb ik er trouwens een schriftelijke vraag over gesteld, blijkbaar aan de verkeerde minister.

Iedereen heeft zijn eigen visie over dit stuk cultureel erfgoed. Het stadsontwikkelingsbedrijf wil of wou het circus aankopen om het te slopen en er een zogenoemd economisch rendabel project voor in de plaats te zetten. Vier verenigingen hielden of houden het circus enkele uren per dag open voor het publiek. Het gebouw was een van de grote trekpleisters tijdens de Openmonumentendag. Samen met heel wat Vlamingen begrijpen de bezoekers niet waarom een dergelijk uniek gebouw tegen de vlakte zou moeten gaan.

Mijnheer de minister, naar verluidt zouden enkel nog de paardenstallen en enkele toegangspoorten de periode van de grote brand in de jaren twintig hebben overleefd. Mijn vraag is misschien achterhaald. Is het niet jammer dat het gebouw in het

verleden niet werd beschermd? Op 10 oktober werd er in De Vooruit een debat gevoerd over het Nieuw Circus. Was daar een vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering aanwezig? Zo ja, wat zijn dan de aanbevelingen of bevindingen die daar naar voren kwamen?

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik zal een voor mijn doen voorzichtig antwoord geven – een mens verandert immers. Ik wil geen valse illusies wekken, maar ik ben wel bekommerd om dit dossier.

De diensten Architectuur en Stedenbouw van de stad Gent onderzoeken momenteel of het haalbaar is de stedelijke bibliotheek onder te brengen in het circus. Deze idee koppelt een aantal dingen aan elkaar. Het administratief centrum aan het Zuid, vlakbij het circus, is te klein en heeft uitbreiding nodig, terwijl de bibliotheek ook te klein is. Als men het administratief centrum mee onderbrengt in de huidige bibliotheek aan het Zuid en die laatste verhuist naar het circus, dan lost men 2 – eigenlijk 3 – problemen op. Deze idee wordt door de stad Gent zelf vooropgesteld en onderzocht.

Over de architecturale waarde lopen de meningen sterk uiteen. Als ik mij baseer op een artikel van doctor Meganck, architectuurhistorica, dan is het gebouw van uitzonderlijk belang voor de architectuurgeschiedenis door zijn zeer zeldzaam bouwtype, is het tevens belangrijk voor de geschiedenis van constructie en techniek – onder andere de overkoepeling en het gebruik van metaal en glas – en, ten slotte, voor de geschiedenis van Gent als stad. Er zijn echter ook andere visies dan de hare.

In 1977 werd een spoedprocedure gestart tot bescherming van het gebied van het circus als monument. Deze bescherming werd echter afgezwakt naar een bescherming als 'stadsgezicht' voor de Minardschouwburg en omgeving. Bijgevolg is het zeer moeilijk een absolute uitspraak te doen over de architecturale kwaliteit van het gebouw. De discussie hierover loopt nog door.

Zoals u weet, is de bescherming en bewaring van onroerend erfgoed een zaak van de minister toegevoegd voor Monumenten en Landschappen. Hij kan inschatten wat de waarde is van het gebouw en wat de gepaste beschermingsmaatregelen zijn.

Anciaux

In deze fase meen ik dat ik het initiatief moet laten aan de stad Gent en aan Monumenten en Landschappen om een oplossing te vinden voor dit dossier. Tot op heden heb ik ook nog geen vraag gekregen van de stad Gent om zelf een initiatief te nemen. Indien ik dat zou doen, gaat het om de invulling van het gebouw enerzijds en anderzijds om de mogelijke link met een nieuwe constructie, met name het forum of een groot architecturaal project.

Ik ben het dossier van het Muziekforum aan het onderzoeken en zal daarover eind januari, begin februari een beslissing nemen. Het voorliggende project omvat vooralsnog niet het circus. Niets betel om, afhankelijk van een positieve of negatieve beslissing over het forum, alsnog de mogelijke invulling van het circus te onderzoeken.

Het spijt me dat ik nog niet veel bijkomende informatie kan geven. Het project ligt me in ieder geval na aan het hart, onder andere omwille van de ondersteuning van Gent als cultuurstad.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de minister, een voorzichtig antwoord kan ook duidelijk zijn. Ik had niet meer verwacht. Ik heb zelf geschetst op welke manier de Vlaamse Gemeenschap bevoegd is, het is echter vooral de stad Gent die verantwoordelijk is. Ik neem dan ook aan dat mijn collega's in de Gentse gemeenteraad het dossier nauwgezet zullen opvolgen.

Toch blijf ik vinden dat een moderne invulling van een dergelijk gebouw mogelijk is indien de stad Gent een beslissing zou nemen die in de richting van een cultureel gebruik ervan gaat.

De heer Dany Vandenbossche, voorzitter: Geachte collega's, ik begrijp de bezorgdheid om het gebouw. Het is echter wel vreemd dat er gedurende 30 jaar, toen het gebouw eigendom was van Mahy, niets werden gedaan. In die periode werd het gebouw helemaal ontmanteld, en er werden tonnen beton in gegoten. Het was niet beschermd, en de overheid kon op dat moment dan ook niet optreden. Als ik het goed heb begrepen, is de akte nog niet verleden.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Wim Van Dijck tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de mogelijke verkoop van het gebouw van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde in Gent

Vraag om uitleg van de heer Dany Vandenbossche tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de mogelijke verkoop van het gebouw van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde in Gent

– *De heer Werner Marginet treedt op als voorzitter.*

De voorzitter: Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heren Van Dijck en Vandenbossche tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de mogelijke verkoop van het gebouw van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde in Gent.

De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Wim Van Dijck: Mijnheer de minister, u hebt de voorbije weken voor heel wat verrassingen gezorgd. Zo was in De Standaard van 30 november sprake van de eventuele verkoop van het gebouw van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde in Gent. Die verkoop zou mogelijk 3 miljoen euro opbrengen. De Academie zou dan wel moeten verhuizen, mogelijk naar Antwerpen waar de Vlaamse Gemeenschap over enkele leegstaande gebouwen beschikt.

De Academie heeft een gezegende staat van dienst. Ze werd gesticht in 1886 en huist sinds 1892 in het gebouw aan de Gentse Koningsstraat. Het prestigieuze gebouw bevat schitterende salons en vergaderzalen en biedt onderdak aan een uitgebreide bibliotheek en een belangrijk literair archief. Het is nu eigendom van de Vlaamse Gemeenschap, de Academie of de Kantl is in feite de huurder.

De Academie heeft vroeger een stoffig bestaan geleid, maar de voorbije jaren is ze op moderne leest geschoeid en ontplooit ze tal van activiteiten. Ik verwijs naar het Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie en het Wetenschappelijk Uitgavenfonds. De jongste jaren worden de deuren steeds vaker geopend. De instelling is een katalysator voor vele initiatieven in Gent en daarbuiten.

Van Dijk

Hoewel de verkoop nog niet vaststaat, kreeg de administratie de opdracht om die optie te onderzoeken. Het hoeft geen betoog dat noch de Academie, noch de stad Gent daar enthousiast over zijn. De reactie van de Academie, die ook te lezen is op de webstek, luidt als volgt: 'Weg met het plan voor de verhuizing van de Kantl van Gent naar Antwerpen'.

Mijnheer de minister, vindt u het verantwoord om het gebouw waarin de Academie sinds meer dan 100 jaar huist en waarmee ze naar eigen zeggen vergroeid is, om louter financiële redenen te verkopen? Of zijn er andere redenen? Zal een mogelijke verhuis de hernieuwde dynamiek niet fnuiken? Hebt u een nieuwe vestiging op het oog? Zo ja, waar is dat dan? Bent u het met me eens dat de Vlaamse Gemeenschap met een eventuele verkoop afstand doet van een waardevol stuk patrimonium? Wanneer valt de definitieve beslissing? Komt er overleg met de Academie zelf en met de stad Gent?

De voorzitter: De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche: Mijnheer de minister, daarstraks was er in deze commissie sprake van deurenkomedies. De Academie deed daar zeker niet aan mee, want haar deuren waren altijd gesloten. Het is pas sinds een tiental jaren dat daar verandering in is gekomen.

De Academie is gehuisvest in een onwaarschijnlijk mooi gebouw met een unieke toren die een prachtig zicht biedt over de stad. De Academie heeft de reputatie van een oubollige, ouderwetse organisatie. Ook de Academie in Brussel heeft die reputatie.

Mijnheer de minister, ik heb het bijzonder moeilijk met uw plan om dat gebouw eventueel te verkopen. Ik heb daar een aantal redenen voor. Tijdens de voorbije 5 jaar heeft de nieuwe secretaris, Georges De Schutter, een ernstige inspanning geleverd om het gebouw meer open te stellen en te gebruiken. Dat gebeurt niet alleen voor activiteiten van de Academie, maar ook door andere culturele instellingen. Zo trok het gebouw heel veel bezoekers tijdens Openmonumentendag. Ook de vzw Trefpunt, waaruit de Gentse Feesten zijn ontstaan, organiseert daar haar heel druk bijgewoonde persconferentie. Dat zou vroeger absoluut onmogelijk

zijn geweest. Het betreden van het gebouw van de Koninklijke Academie was onderworpen aan een hele reeks voorwaarden.

Sinds enige tijd wordt een open beleid gevoerd tegenover de stad Gent en de Gentenaars. Nu het gebouw bij het publiek gekend is, wordt het plan ontvouwd om het gebouw te laten verdwijnen.

Het gebouw zou worden verkocht. De openheid van het gebouw zou daarbij afhankelijk zijn van de koper.

De academie heeft niet alleen haar gebouw opengesteld, maar heeft ook heel wat activiteiten georganiseerd die in de buitenwereld bekend zijn. In het verleden was inderdaad niemand op de hoogte van wat er in de academie gebeurde, maar dat is absoluut veranderd. Als het gebouw wordt verkocht, wat zal dan de kostprijs zijn van de verhuis en de herhuisvesting van de aanwezige mensen en materiaal?

Over het optreden van de Vlaamse Gemeenschap ten aanzien van de Gentse cultuur viel de voorbije maanden en jaren weinig positiefs te vertellen. Dit is de druppel die de emmer doet overlopen. Het probleem betreft immers de huisvesting waarbij ook de Vlaamse cultuuradministratie aanwezig is.

Misschien werd ervan uitgegaan dat niemand zich druk zou maken over de verkoop van het ooit erg gesloten gebouw van de Kantl. Ik heb echter stellig de indruk dat de mensen zich er heel druk over maken. Dat kan worden afgeleid uit het aantal ondertekenaars van de petitie.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik treed de vorige sprekers bij. In Gent valt dit mogelijke initiatief niet in goede aarde. De verkoop zou in elk geval een culturele verarming betekenen voor de stad.

Mijn fractie heeft in de gemeenteraad van Gent bij monde van de heer De Jaeger een motie ingediend om de minister namens de gemeenteraad van de stad Gent op te roepen om af te zien van het plan. Ik deel u dit nu reeds mee. Ik hoop trouwens dat ook de heer Vandenbossche met enthousiasme voor deze motie zal stemmen.

De heer Dany Vandenbossche: Mijnheer Deckmyn, we zullen het daarover hebben tijdens de vergadering van de Gentse gemeenteraad. Nu bevinden we ons in de commissie voor Cultuur van het Vlaams Parlement.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik ben geen Gentenaar. Ik bekijk deze zaak dan ook vanuit een andere invalshoek. Ik wil het hebben over wat de Kantl doet. De vorige sprekers hadden het over Gentse plaatselijke activiteiten. Ik doe geen uitspraak over de waarde daarvan.

Het gaat om een prachtig gebouw. Enkele jaren geleden werd geprobeerd het te verbouwen, maar dat is niet makkelijk verlopen. De steun was toentertijd niet groot. Ik stel me dan ook vragen bij de plotse kentering.

Ik wil het echter over de inhoud hebben. Deze namiddag komt het Vlaams Fonds voor de Letteren hier op bezoek. In Antwerpen werd een prachtige, nieuwe vaste tentoonstelling geopend in het AMVC over de geschiedenis van de letteren. Onlangs werd door het Kantl het Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie, het CTB opgericht. Zo zijn er moeilijkheden om de Boon-collectie in Vlaanderen opnieuw uit te geven, in samenwerking met de Universiteit Gent en gesubsidieerd door het Vlaams Fonds voor de Letteren.

Het is noodzakelijk om de studie van de Vlaamse letteren beter te harmoniseren. Nu is er een versnippering van een heel smal segment van het cultureel landschap en het kunstenlandschap. De Kantl, het AMVC en nog een aantal instellingen houden zich ermee bezig. Alles gebeurt wel op een wetenschappelijk niveau, maar werkt globaal niet goed. We werken veel te marginaal en voor een veel te klein publiek. Onze letteren verdienen beter. We moeten van deze gelegenheid gebruik maken om eens na te denken over een harmonisering van de studie van de Nederlandse en Vlaamse literatuur en de uitgave daarvan. Het gaat ook om de collecties. De bibliotheek van de Kantl wordt groot genoemd, maar ze is helemaal niet zo groot. Het AMVC heeft daarentegen wel een grote collectie.

Waarom zijn die dingen zo versnipperd? Dat is een probleem voor de filologiestudie. De universiteiten

klagen steen en been dat ze geen budgetten meer krijgen voor wetenschappelijk onderzoek over letteren. Er is een diepgeworteld probleem. Het gebouw van de Kantl is maar één kwestie, de studie van de letteren is een andere. Ik doe nu geen uitspraak over de opportuniteit van de verkoop van dit gebouw, maar ik doe wel een oproep om van deze gelegenheid gebruik te maken om de krachten inzake letterenstudie te bundelen. Dat is erg belangrijk voor Vlaanderen.

Ik wil hiermee niet zeggen – al suggereer ik het wel een beetje – dat het gebouw van de Kantl vooral een Gents probleem is.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is goed dat er een coherent letterenbeleid wordt gevoerd, en dat de initiatieven van de voorbije jaren, zoals de oprichting van het Fonds voor de Letteren, de subsidiëring van het AMVC en de steun aan de Kantl, op elkaar worden afgestemd. Daar is een discussie over aan de gang, en er moet een keuze in worden gemaakt. Het kan eventueel op verschillende plaatsen, maar dan beter op elkaar afgestemd.

Er is ook een discussie over de cultuurhistorische waarde van dit gebouw. Een mogelijke verkoop doet niets af van het feit dat het duurzaam bewaard moet worden. Het stoort me echter ten eerste dat de verkoop ervan overwogen wordt om financiële redenen.

Ik zet even mijn pet op van lid van de commissie voor Financiën. Vlaanderen heeft – ik spreek in Belgische frank om het wat vatbaarder te maken – een omzet van ongeveer 700 miljard frank. We hebben een rechtstreekse schuld van ongeveer 100 miljard frank. Daarnaast staat de Vlaamse Gemeenschap een reeks maatschappelijke opdrachten te wachten, bijvoorbeeld investeringen in schoolgebouwen.

Een financieel directeur van een multinational met een omzet van 700 miljard frank en een schuld van 100 miljard frank, en die voor zo'n reeks uitdagingen staat, wordt op staande voet ontslagen als hij zegt dat hij een deel van het patrimonium gaat vervreemden. Dat klopt immers totaal niet. De Vlaamse Regering echter heeft beslist drie of vier gebouwen – in Hasselt gaat de verkoop niet door – te verkopen en terug te

Stassen

lenen via een erfpachtregeling. Iedereen weet dat dat eigenlijk duurder is, maar op korte termijn brengt het geld op.

Ongeacht het feit of het gebouw dienst doet in het letterenbeleid en ongeacht de architecturale waarde ervan, is het ongelooflijk dat deze verkoop wordt overwogen door een van de rijkste regio's van Europa, en zeker de rijkste regio in België. Het is onbegrijpelijk dat een financiële reden zelfs maar wordt overwogen. Er moet gediscussieerd worden over de invulling en zo. Ook de heer Vandenbossche zal het ermee eens zijn dat de uitstraling van dat gebouw verder aan Gent ten goede moet komen. Daar zijn ook argumenten voor, en het is goed dat hierover wordt gesproken naar aanleiding van zo'n dossier. Maar het feit op zich dat er een financiële argumentatie wordt gegeven, valt niet uit te leggen.

We zullen ons daar dan ook hevig tegen verzetten. Het gebeurt al met administratieve gebouwen die minder 'waarde' hebben, en ook dat vind ik vanuit financieel oogpunt onbegrijpelijk, maar in dit geval is het zowel vanuit cultureel-historisch als vanuit financieel oogpunt waanzinnig het zelfs maar te overwegen.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in tegenstelling tot de heer Stassen begrijp ik de financiële argumentatie wel. Alle opties moeten worden onderzocht, al moet er daarna wel met gezond verstand worden beoordeeld wat de beste oplossing is.

Ik hoop weliswaar ook dat het gebouw behouden blijft, want het heeft inderdaad een waarde, maar ik sluit me ook aan bij de visie van de heer Caron dat we versnippering moeten tegengaan. (*Opmerking van de heer Dany Vandenbossche*)

Misschien worden de dingen inderdaad wat door elkaar gehaald, en ik kan ook begrijpen dat er in de universiteitssteden voor wordt gepleit de letterenstudies in de stad te houden, maar we leven in een klein taalgebied en in een klein land. We kunnen gerust dingen overhevelen naar Antwerpen, dat zich al heeft geprofileerd als boekenstad. Een en ander moet gewikt en gewogen worden, maar ik ben inderdaad niet gewonnen voor versnippering.

De voorzitter: De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de samenwerking tussen verschillende instellingen en de verkoop van een gebouw zijn twee verschillende zaken. Het is niet omdat iets in een apart gebouw gevestigd is, dat er geen samenwerking kan zijn. Ik wijs erop dat de afdelingen Germaanse filologie van de universiteiten van Gent en van Brussel de vraag van de Kantl hebben gesteund. Het heeft niets te maken met de vestiging van de universiteit in Gent, want ook Brussel heeft dit gesteund.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: De opstelling van de universiteiten is begrijpelijk, aangezien de CTB beurzen uitdeelt aan vorsers. Het gaat hier om een logische koppeling. Ik ben het trouwens eens met de visie van de heer Vandenbossche. Werking en gebouw kunnen worden gescheiden. Hoewel ik het niet graag zeg, wil ik hier toch aan toevoegen dat de werking van de Kantl de uitstraling van het gebouw de voorbije eeuw niet echt heeft versterkt.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, zoals het hoort, zal ik eerst de vragen van de heer Van Dijck en van de heer Vandenbossche beantwoorden. Daarna zal ik nog even op de aanvullende bedenkingen van de andere leden van deze commissie ingaan.

De heer Van Dijck vraagt zich af of ik het verantwoord vind het gebouw waarin de academie reeds meer dan 100 jaar huist en waarmee ze naar eigen zeggen is vergroeid, om louter financiële redenen te verkopen en of ik misschien over andere dan financiële redenen beschik om tot een dergelijke verkoop over te gaan.

Ik zou de verkoop van het Huis van Oombergen, zoals het officieel heet, eerst in zijn context willen plaatsen. In het kader van de Open Oproep van de Vlaamse Bouwmeester hebben we in 2001 een procedure op gang gebracht om het Huis van Oombergen toegankelijk voor het publiek te maken en om een oplossing voor de boekenopslag en voor de bibliotheek te vinden.

Anciaux

Op dat ogenblik werd dit enorme huis, op een beperkt aantal publieke lezingen na, slechts door enkele mensen gebruikt. Aangezien er geen lift is, is het gebouw niet toegankelijk voor mindervaliden. Daarenboven is de hele constructie, in het bijzonder de houten zolderingen, compleet ongeschikt voor de zware boekenlast die ze te torsen krijgt.

Het geselecteerde project, getekend door architect De Meyer, bood ons de mogelijkheid een nieuwe dynamiek te ontwikkelen en het huis voor allerlei publieksgroepen open te stellen. Dit project is echter, ondanks diverse aanpassingen, telkens opnieuw door het departement Monumenten en Landschappen, afdeling Oost-Vlaanderen, afgekeurd. In 2002 hebben we dan ook besloten definitief van dit project af te stappen.

Het gevolg is dat de Vlaamse Gemeenschap een monument bezit dat niet voor ruime publieksactiviteiten geschikt is. We kunnen ons dan ook de vraag stellen of de gemeenschap gebaat is bij luxe salons waarvan slechts enkele mensen nu en dan kunnen genieten. De huidige werking van de Kantl verantwoordt deze ruime behuizing al evenmin.

Aangezien ik financiële middelen moet zoeken op plaatsen waar dit het minst pijn doet, heb ik de mogelijkheid onderzocht gebouwen te verkopen. Gezien de beperkte invulling, lijkt de verkoop van het Huis van Oombergen het meest voor de hand liggende denkspoor. Over het principe van dergelijke transacties zal ik het straks nog hebben.

De heer Van Dijck vraag zich tevens af of een mogelijke verhuis de hernieuwde dynamiek van de Kantl niet zal fnuiken. Ik weet dat de voorbije jaren een nieuwe dynamiek is gegroeid. Deze evolutie is evenwel vrij recent en is hopelijk nog niet volledig uitgewerkt. Het is mogelijk dat de Kantl op een ongelukkig tijdstip met een verandering van lokatie wordt geconfronteerd. Dit mag evenwel geen afbreuk doen aan de dynamiek binnen de organisatie. De verhuis zou de reflectie over de werking en over de uitdaging om tot vernieuwingen over te gaan zelfs positief kunnen beïnvloeden.

Wat een eventuele nieuwe vestiging betreft, kan ik de heer Van Dijck melden dat ik uiteraard verschillende alternatieven op het oog heb. Ik zal deze mo-

gelijkheden in samenspraak met de Kantl onderzoeken. Iedereen mag gerust zijn: ik zal de Kantl een gepaste en passende huisvesting bezorgen.

Ik ben het eens met de heer Van Dijck dat de Vlaamse Gemeenschap bij een eventuele verkoop van dit gebouw afstand doet van een waardevol gedeelte van ons patrimonium. Het Huis van Oombergen is waardevol en bovendien volledig beschermd. Een eventuele verkoop zou hieraan niets veranderen. Gezien de huidige budgettaire toestand, lijkt het me aangewezen om afstand te doen van wat het cultuurbeleid het minst raakt. Dergelijke beslissingen worden evenwel nooit luchthartig of met plezier genomen.

Wanneer de definitieve beslissing valt, kan ik nog niet meedelen. De principiële beslissing is genomen. Momenteel onderzoeken we de meest gunstige verkoopprocedure. We houden hierbij rekening met de financiële kant van de zaak en met het respect dat dit gebouw verdient. Ik zal hierop straks nog even terugkomen. Er zal uiteraard overleg met de Kantl en met de stad Gent plaatsvinden.

De heer Vandenbossche heeft gevraagd of de verkoop een reëel plan blijft nu de huidige secretaris de Kantl voor een heleboel andere activiteiten heeft opengesteld. Ik heb daarnet al uitvoerig toegelicht waarom we hebben besloten dit gebouw te verkopen. In het gebouw werkt slechts een beperkt aantal mensen. De Kantl heeft vijf tot zes mensen in vaste dienst. Het Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie heeft twee permanente medewerkers. Verder lopen er nog een wisselend aantal aan projecten verbonden medewerkers rond. Sinds korte tijd hebben Gentse verenigingen de weg naar de Kantl gevonden en wordt het gebouw als vergader- of evenementenruimte gebruikt. Het betreft hier diverse activiteiten, gaande van lezingen tot een jaarlijkse activiteit van de Gentse balie of concerten tijdens de Gentse Feesten. Verder vinden welkelijks twee tot drie andere activiteiten plaats. Het gaat hier met andere woorden nog niet echt om een bruisende of drukke werking die het behoud van het Huis van Oombergen kan verantwoorden.

Bij de zoektocht naar een koper voor de Kantl hou ik rekening met het belang van het openhouden van het gebouw voor een breed publiek.

Ik ben niet ongevoelig voor het argument van de heer Vandenbossche dat wij de jongste maanden

Anciaux

weinig positief nieuws voor de stad Gent in petto hadden. Meer in het algemeen zijn de afgelopen maanden niet echt de beste maanden voor de cultuursector geweest. Er zijn besparingen doorgevoerd. Ik ben me bewust van het feit dat we in 2005 het Cultuurcentrum nog niet kunnen opstarten en dat het probleem met de Kantl geen leuk nieuws is. Hij had het over de druppel die de emmer doet overlopen. In elk geval zal ik mijn verantwoordelijkheid tegenover de cultuurstad Gent ten volle blijven opnemen. De afgelopen zittingsperiode zijn belangrijke beslissingen genomen. We hebben hier de heer Roegiers bezig gehoord over de culturele wandeling door Gent. Men kan moeilijk volhouden dat Gent op cultureel gebied wordt verwaarloosd. Er is beslist om te investeren in de opera. De werking wordt zwaar ondersteund. Er is forse steun voor veel Gentse cultuuractoren. Er is een nieuw dansatelier opgericht. Het stadsmuseum is in de steigers geplaatst.

Ik zal mijn verantwoordelijkheid blijven nemen. Ik ben geen provincialist die enkel oog heeft voor de eigen stad of streek. Gent heeft een essentiële rol te vervullen inzake Vlaamse cultuur.

De heer Stassen raakte de fundamentele kwestie van het financiële luik aan. Ik kan hem daarin soms wel volgen. Deze regering heeft beslist om onze verplichtingen ten opzichte van de federale entiteit en de andere gemeenschappen en gewesten te blijven opnemen. We hadden het anders kunnen beslissen. We hadden kunnen beslissen om in 2004 en 2005 de norm naast ons neer te leggen. Als we dat hadden gedaan, had de oppositie misschien gewezen op onze verantwoordelijkheden tegenover de federale entiteit en de andere gemeenschappen en gewesten. We hebben ons niet kwetsbaar willen opstellen en anderen niet de kans gegeven om ons dat verwijt te maken.

Dat is het financiële kader waarbinnen we werken. In vergelijking met de privé-sector bevinden we ons in een waanzinnige toestand. Geen enkele privé-persoon en geen enkel privé-bedrijf hanteert onze techniek. Wij betalen alle werken, aankopen, initiatieven en investeringen cash en voor de volle 100 percent. De afgelopen zittingsperiode hebben we geprobeerd daaraan te sleutelen, maar we zijn er niet helemaal uitgekomen. We willen daar verder werk van maken. We willen technieken introduce-

ren waarbij we niet vervallen in debudgettering en het afschuiven van de lasten op de komende generaties. Dat is mijn dagelijkse zorg. Ik verwerp een onverantwoordelijke houding tegenover de volgende generaties. Voor mij is de federale loyaliteit net iets minder essentieel dan de solidariteit met de volgende generaties.

Ik kan me neerleggen bij een streng financieel beleid waarbij we onze schuld versneld afbetalen, ook al heb ik er soms problemen mee. Dan moet ik er alle consequenties bij nemen. Eén van de consequenties is dat we de besparingen moeten kiezen die het minste pijn doen, ook al doen ze pijn. Zo kom ik tot het feit dat dit gebouw beschermd is, dat het vandaag niet volledig wordt gebruikt en dat het in de toekomst misschien beter kan worden ontsloten. Dit gebouw verdwijnt niet uit de stad, het gaat niet teniet, het is beschermd. Misschien kan ik via een verkoop zelfs beter bewerkstelligen dat het gebouw volkomen toebehoort aan de Gentenaars.

In die zin is er vanzelfsprekend een link met de werking, zonder dat ik me vandaag uitspreek over de opmerking van de heer Caron rond het tegengaan van versnippering in het culturele landschap, in dit geval in verband met de letterenstudie. We zullen dit ernstig onderzoeken. Dit is niet de reden waarom ik het gebouw zal verkopen. Het is niet omdat het een 'Koninklijke Academie' betreft, dat ze daarom een rijkelijk gebouw moet hebben. Wel moet ze over een functioneel gebouw kunnen beschikken en de werking moet in verhouding staan tot het gebouw. Ik heb wat dit betreft geen argumenten om te zeggen dat ik dit gebouw per se in Vlaamse handen wil houden. Ik garandeer u dat het altijd in Vlaamse handen zal blijven, zij het niet noodzakelijk in handen van de Vlaamse Gemeenschap.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Wim Van Dijk: Mijnheer de minister, ik betreur uw antwoord, net nu de Academie een nieuw elan had gevonden en aansluiting begon te krijgen bij het culturele veld. Natuurlijk zal het gebouw nooit een hippe cultuurtempel worden waar drommen mensen naartoe trekken, dat strookt gewoon niet met de aard van het gebouw en met de aard van de Academie. De Vlaamse overheid heeft nog gebouwen in eigendom die alleen bestaan uit salons en die worden ook gebruikt voor een aan-

Van Dijk

tal activiteiten die stroken met de aard van het gebouw. Ik betreur dat u geen rekening houdt met een hoofdargument vanwege de Kantl, namelijk de historische verstrengeling van het monument en het instituut dat er is gehuisvest.

Minister Bert Anciaux: Als dit een argument is voor het Vlaams Belang, zult u toch wel een meer Belgicistisch discours moeten hanteren. Als u uit die historische band allerlei lessen wil trekken, let dan maar op. Ik vind dit waanzin.

De heer Wim Van Dijk: Het gaat wel over de Academie voor Nederlandse Taal en Letteren, weze het dat ze de titel Koninklijk draagt. Men mag toch oog hebben voor de historiek van zowel de academie als het gebouw, zeker wanneer de Academie zelf verwijst naar die verstrengeling. Ik meen dat u daar meer rekening mee had kunnen houden.

Ik heb nog een slotopmerking, ook voor de heer Caron: een harmonisering van het letterenbeleid hoeft niet te betekenen dat er ook wordt gecentraliseerd. Het is best mogelijk dat op een aantal plaatsen instituten zijn gevestigd die hun beleid op elkaar afstemmen en beter samenwerken, maar dat hoeft niet te betekenen dat bijvoorbeeld alles in Antwerpen Boekenstad moet worden gecentraliseerd.

De voorzitter: De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche: Mijnheer de minister, ik ben niet helemaal gelukkig met het antwoord, maar dat heeft niet alleen te maken met Gent. U weet wellicht dat vorige week zaterdag de viering plaats had van Ward Ruyslinck met onder meer de nieuwe gouverneur van de provincie Oost-Vlaanderen. Het heeft dus niet alleen iets te maken met de stad maar ook met de provincie. Als men het gebouw verkoopt en men geeft garanties aangaande de openstelling, dan valt er volgens mij nog te praten.

Over de huisvesting van Kantl zelf vind ik het argument dat er weinig personeel werkt in een groot historisch gebouw, niet steekhoudend. Dat gebeurt wel meer. Ik kan u zo meenemen naar een aantal gebouwen in het Gentse waar administraties zitten met weinig mensen omdat ze zich in bepaalde lokalen niet kunnen of mogen huisvesten wegens de

bescherming ervan.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de minister, ik deel met u dezelfde bezorgdheid over de toekomst op lange termijn. Het is goed dat mensen verder kijken dan vandaag en in dat licht hun verantwoordelijkheid nemen.

Het voordeel van een gebouw met een dergelijke traditie is dat de tijd meer perspectief krijgt. In een gebouw van meer dan 100 jaar oud, kunnen we de zaken in perspectief bekijken. De beslissing die vandaag wordt genomen, moeten we op lange termijn bekijken.

Ik wil de discussie over het stabiliteitspact niet voeren. Het acute financiële probleem is maar van tijdelijke aard. Daarnaast is de schuld ook van tijdelijke aard. Dit betekent dat een gebouw van meer dan honderd jaar oud wordt verkocht om tijdelijke problemen op te lossen. Ik vind dat merkwaardig. U houdt weinig rekening met de lange termijn. De reden voor de verkoop is meer overschot te hebben omdat Vlaanderen daar blijkbaar niet genoeg van heeft. Dit gebouw brengt amper 3 miljoen euro op en dat is maar een futiel bedrag in verhouding tot de problemen.

Ik begrijp de opmerking van de heer Vandenbossche over Gent. Er zijn in het verleden een aantal goede investeringen gedaan in Brugge, Brussel en Antwerpen. In Gent is vooral een en ander in stand gehouden. Gent heeft meer dan andere steden zelf veel verantwoordelijkheid opgenomen in het verwerven en beheren van gebouwen. Ik denk bijvoorbeeld aan het SMAK. Dit moet zeker in de beslissing meespelen.

Er zijn een aantal inhoudelijke argumenten gegeven om nog eens goed na te denken over de verkoop. U wekt de indruk dat omwille van louter financiële redenen belangrijke cultureel-historische gebouwen te gelde worden gemaakt en dat is geen goed denkkader.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 13.16 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP: Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN: Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

